

PREOCUPĂRI DIDACTICE

REDACȚIA : VIRGIL DOBRESCU, profesor
STRADA PETRU-RAREȘ, — PIATRA-NEAMȚ

SUMARUL :

Măsurarea inteligenței cu ajutorul testelor neverbale de grup ale „Institutului de Psihologie al Universității din Cluj“.	N. Arhip
Copiii deficienți	Elena Iancu
Formarea caracterului	Mihail D. Stamate
Situația lumii la apariția creștinismului	Pr. D. Mihailescu-Doina
Plan de lecție	N. Arhip
Ligthart	M. Cojocaru
Școlile și alte organizații culturale din Topoloveni și împrejurimi	Ion Mihalache
* * *	
Cronică, Recenzii, Revista Revistelor	M. Cojocaru

Abonamentul pe un an este de 100 lei, iar un număr 10 lei.
Pentru elevii școalelor normale, abonamentul este de 80 lei anual.
Pentru Domnii colegi, cari vor să se considere membri fondatori ai revistei, abonamentul începe de la 200 lei.

Primim cu plăcere colaborări din partea Domnilor colegi — profesori și învățători — bine înțeles dacă lucrările Domniilor lor se încadrează în programul revistei noastre.

Articolele nu vor fi mai lungi ca opt pagini de un sfert de coală de scris și vor fi scrise citeț pe o singură pagină.

Manuscrisele nu se restituie.

Schimbul de reviste, manuscrisele pentru revistă, cărțile pentru recenzii și orice corespondență privitoare la redacție, se vor trimite pe adresa: Virgil Dobrescu, profesor Str. Petru-Rareș, Piatra-N.

Toată corespondența privitoare la administrația revistei, precum și plata abonamentului se vor adresa: Petre Butnaru, institutor Str. Ed. Mirto 70.

Rugăm stăruitor pe abonații restanțieri pe anul I cu achitarea abonamentului la revistă să ne pună în posesiunea drepturilor noastre și să considere că această datorie este o chestiune de onoare pentru Domniile lor.

Persoanele care nu mai doresc să fie abonate și pe anul curent, le rugăm să ne restituie numerile primite. Dacă doresc să mai primească revista, să ne achite abonamentul și pe anul în curs.

Abonații din jud. Roman sunt rugați stăruitor să se adreseze direct administratorului nostru, când vor să plătească abonamentul.

Revista trăește din abonamente. Apariția ei regulată este în funcție de abonații ei.

Măsurarea inteligenței cu ajutorul testelor neverbale de grup ale „Institutului de Psihologie al Universității din Cluj“.

Istoricul metodei științifice de măsurare a inteligenței începe cu Alfred Binet și Dr. Th. Simon, care întocmesc acea „scară metrică a inteligenței“ cunoscută peste tot ca un mijloc util de diagnosticare mintală, necesar mai ales în școala primară.

Dar faptul că metoda lui Binet nu se poate aplica decât individual, cerând pentru aceasta timp mult, un personal numeros și bine pregătit, ceea ce nu întodeauna găsim, a făcut pe mulți psihologi să se gândească la o metodă colectivă care să ușureze munca și să scurteze timpul necesar experimentării.

Putem cita pe câțiva psihologi americani de seamă ca : Terman, Thocndike și Otis, care în 1917, când țara lor avea nevoie să pregătească, într'un timp scurt, armata care avea să lupte în războiul mondial, au întrebuițat atunci pentru recrutarea soldaților două serii de teste colective : testul Alfa pentru știutorii de carte și testul Beta pentru analfabeți. După război, aceste teste colective au fost revizuite și adaptate pentru nevoile școlii.

Încercări s'au mai făcut și se fac ; ele însă nu aduc nimic nou în ceea ce privește principiile care stau la baza experiențelor făcute cu testele colective, ci doar o ajustare a materialului utilizat și perfecționarea tehnicii de aplicat.

„Testele de inteligență, spune D-l Profesor E. Ștefănescu-Goangă, utilizate ca etaloane de măsură într'o anumită țară, nu pot fi aplicate în alte țări fără o revizuire și adaptare a lor, potrivit cu realitățile țării respective și cu materialul uman de care acea țară dispune“.

Testele neverbale de grup alcătuite și etalonate de D-l Asistent universitar Alexandru Roșca, trec drept cele dintâi încercări științifice făcute la noi în vederea stabilirii unui etalon național de măsurare a inteligenței.

Testele acestea pot fi utilizate cu succes, necerând din partea subiectului nici scris, nici citit și nici exprimare verbală. Ele cer doar înțelegerea instrucțiunilor ce se dau verbal de către acel care conduce experiența.

În număr de 10, testele au fost unele combinate după R. Pintner, B. V. Cunningham, Binet, Pressey, Alis, Haggerty, Kingsbury, Myrs, testele orașului Detroit, etc., iar altele propuse de autor.

Am crezut interesant să dăm aci rezultatele căpătate de noi prin aplicarea acestor teste, iar pentru cine ar dori să le aplice, dăm instrucțiunile necesar cotării rezultatelor 1) normele de utilizare a scării din tabela 2 și calcularea coeficientului de inteligență.

Cotarea rezultatelor. a) Distribuția punctelor pe teste. Dăm în tabela de mai jos obiectele care trebuiesc însemnate, formula de cotare și cota maximă a fiercării test.

Tabela 1

Distribuția punctelor pe teste 2) cotarea

Testul	Partea	Obiectele care trebuiesc însemnate	Câte răspunsuri bune pot fi	Formula de cotare	Cota maximă	Tempul acordat
I	I	Pantalonii, degetarul, mosorul cu ață, acul	4	B-R 2	8½	20"
	II	Pasărea, găina, cocoșul, curcanul, găscă, bufnia	6			30"
	III	Aeroplanul, smeul, liliacul, fluturile, albinda, cele două păsări	7			30"
II	I	Scaunul al III-lea, frunza a V-a, câinele al II-lea (socolind dela linie spre dreapta)	3	B.	6	30"
	II	Păpușa a III-a, roata III-a, floarea IV-a (dela linie spre dreapta)	3			30"
III	I	Palton și pălărie; ceas și lanț; lacăt și cheie	3	B.	6	45"
	II	Ciocan și cul; masă și scaun; lingură și furculiță	3			45"
IV		Haina din mijloc, șapca din stânga, pantofii din dreapta, mănușile din mijloc, cismele de jos	5	B.	5	75"

1) Cele însemnate în tabela I-a se găsesc în caetul cu testele întrebunțate. Ele se pot comanda la „Institutul de Psihologie” al Universității din Cluj, Str. Regale 11. Un caet costă 5 lei. Tot de aci se pot cere și informații.

2) La rubrica „formula de cotare”, am întrebunțat următoarele prescurtări: $\frac{B-R}{2}$ aceasta înseamnă: din totalul răspunsurilor rele și împărțim rezultatul cu 2. Unde este B. înseamnă că socotim totalul răspunsurilor bune; aci răspunsurile rele nu sunt luate în considerare.

Testul	Partea	Obiectele care trebuiesc însemnate	Câte răs-punsuri bune pot fi	Formula de cotare	Cota maximă	Tempul acordat
V	I	La fiecare figură după cum urmează : gură, ochiu, nas, lingură, coarde, deget, nervure, arătător, ușă, fuștel, hăjuri	11	B.	20	120''
	II	Coadă, ureche, cub, linie, urne, linie curbă, spița dela roată, umbra la copacul din mijloc, peaptn în oglindă	9			120''
VI	I	La fiecare figură după cum urmează : ochiul, cravata, toarta laterală, piciorul din mijloc, degetul în plus, coada super., tăiușul cel mic, toarta din dreapta	8	B.	16	60''
	II	Clanța din dreapta, un arătător, nasturele inferior, toarta de jos, para, copita despicată, ulcica, urechea cea mică	8			60''
VII	I	Fiecare figură să fie construită ca în model	4	B.	8	75''
	II	Idem	4			2'
VIII	I	Drumul să fie dus exact dela o extremitate la alta	3	B.	5	90''
	II	Idem	2			90''
IX	I	Fiecare serie complectată exact și în întregime	6	B.	12	1'
	II	Idem	6			100''
X	I	Fiecare patrat să fie tăiat în așa fel ca să se obțină figurile alăturate	6	B.	10	100''
	II	Idem	4			100''
		Dacă cota totală conține o jumătate de punct, se va mai adăuga o jumătate		Total	97	

Tempul se măsoară de îndată ce copiii au început să lucreze la deslegarea testului.

b) *Indrumări generale pentru cotarea rezultatelor.* Cota fiecărui test se obține adunând răspunsurile bune. Excepție face testul I, unde scădem răspunsurile rele din cele bune și rezultatul îl împărțim cu 2. La acest test, dacă numărul răspunsurilor rele întrece pe al celor bune, testul primește cota 0.

Prin urmare la toate testele, în afară de Testul I, cota se obține adunând răspunsurile sau punctele bune.

La aceste teste punctele rezolvate rău, precum și cele rămase nerezolvate nu vor fi luate în considerare. După ce s'a făcut „cota“ fiecărui

test, și a fost indicată în josul paginei (ne referim la caetul cu teste) unde este scrisă cota, se trece pe copertă, pagina inițială, cota fiecărui test și se face totalul. Dacă în rezultatul total avem o jumătate de punct, se va mai adăuga încă o jumătate.

Intrucât în testele noastre este vorba de prinderea înțelesului fiecărei chestiuni, nu se va ține seama de esteticul execuției; slângăcia nu va fi considerată ca eroare, cu excepția testului IX.

Indrumări spectale. La Testul I cota se obține scăzând punctele rele din cele bune și împărțind rezultatul cu 2.

Orice semn care indică obiectul cerut este admis. Un obiect care trebuie să fie însemnat și nu este însemnat, nu va fi luat în considerare, ne putând fi socotit nici la răspunsurile bune dar nici la cele rele. Când este însemnat un obiect care nu trebuie să fie însemnat (care nu figurează în tabela I) atunci răspunsul este rău.

La Testul II, un rând este considerat ca nereușit dacă la dreapta liniei sunt însemnate mai multe decât un obiect, sau este însemnat un alt obiect decât cel care trebuie.

Interpretarea rezultatelor :

În tabela de mai jos avem în dreptul fiecărui punct etatea mintală corespunzătoare. (Eitatea este exprimată în ani și luni; o virgulă desparte ani de luni, de exemplu: 8,6 înseamnă 8 ani și 6 luni).

Tabela 2

Normele de utilizare a scării

No. punctelor	Etatea mintală	No. punctelor	Etatea mintală	No. punctelor	Etatea mintală	No. punctelor	Etatea mintală
6	4	26	7	46	9,3	66	11,2
7	4,2	27	7,2	47	9,4	67	11,4
8	4,4	28	7,4	48	9,5	68	11,6
9	4,6	29	7,6	49	9,6	69	11,8
10	4,8	30	7,7	50	9,7	70	11,10
11	4,10	31	7,8	51	9,8	71	12
12	5	32	7,9	52	9,9	72	12,2
13	5,2	33	7,10	53	9,10	73	12,4
14	5,4	34	7,11	54	10	74	12,6
15	5,6	35	8	55	10,1	75	12,8
16	5,8	36	8,1	56	10,2	76	12,10
17	5,10	37	8,2	57	10,3	77	13
18	6	38	8,3	58	10,4	78	13,2
19	6,2	39	8,4	59	10,6	79	13,4
20	6,4	40	8,6	60	10,7	80	13,6
21	6,6	41	8,8	61	10,8	81	13,8
22	6,7	42	8,9	62	10,10	82	13,10
23	6,8	43	8,10	63	10,11	83	14
24	6,10	44	9	64	11		
25	6,11	45	9,2	65	11,1		

Cum utilizăm această scară ?

Dacă, de ex., un copil de 8 ani (etate cronologică, rezolvă 12 puncte, atunci, are, conform tabelului, o etate mentală de 5 ani ; prin urmare este înapoiat, în ceea ce privește inteligența, cu 3 ani.

Dacă rezolvă 54 puncte, el are etatea mentală de 10 ani, este deci, înaintat în ceea ce privește inteligența, cu 2 ani.

În felul acesta putem afla, cu cea mai mare ușurință, etatea mentală a fiecărui subiect, totodată și diferența între etatea sa cronologică și etatea sa mentală.

Vom ști deci imediat dacă subiectul examinat este inferior sau superior etății sale cronologice și cât de mare este, măsurată în ani, diferența în plus sau în minus, între aceste două etăți.

Dar mai putem să găsim coeficientul de inteligență (prescurtat C. I.) al oricărui din subiecții examinați cu testele noastre. Coeficientul de inteligență se obține împărțind etatea mentală prin etatea cronologică și înmulțind rezultatul cu 100.

Dacă, de exemplu, un copil de 10 ani (etate cronologică rezolvă 54 puncte, referindu-ne la tabelă, vedem că acestui număr de puncte îi corespunde etatea mentală de 10 ani. Împărțind etatea mentală la etatea cronologică și înmulțind rezultatul cu 100, vom obține coeficientul de inteligență 100.

Când una din etăți are și luni, atunci prefacem totul în luni și pe urmă facem împărțirea.

La fel când de ambele părți avem ani și luni.

Exemple de calculare.

$$\begin{array}{l} \text{Et. M. } 6 \text{ ani și } 7 \text{ luni} = 79 \text{ luni} \\ \text{Et. Cr. } 8 \text{ „ „ } 1 \text{ lună} = 97 \text{ „} \end{array} \quad \text{C. I. va fi } \frac{79}{97} \times (100) = 87.$$

Odată ce cunoștem coeficientul de inteligență al cuiva, putem vedea numai decât din ce categorie mentală face parte.

Clasificarea de mai jos ne înlesnește acest lucru.

C. I.	Grade mintale
0— 22	idioși (
23— 49	imbecili (debili mintali
50— 69	moroni (
70— 79	mărgniși (
80— 89	proști (înapoiți mintali
90—109	normali (
110—119	deștepți (
120—129	f. deștepți (superiori
130 și peste	eninenți (

Am aplicat și noi aceste teste neverbale de grup, la elevii dela școala de aplicație depe lângă Șc. Normală „Gh. Asachi“. Testele au fost rezolvate de un număr de 40 de copii din clasele : I, II, III și a IV-a. Dăm aci tabloul cu rezultatele căpătate.

Tablou

de calificativul de inteligență, categoria mentală și media generală la studii.

No. crt.	Numele și pronumele	Data nașterii			Etatea mentală		Etatea cronolo- gică		C. I.	Categori- a mentală	Media generală la studii
		anul	luna	ziua	ani	luni	ani	luni			
1	P. C.	1926	April.	29	12	8	9	2	138	eminentă	9
2	G. M.	1927	Sept.	9	8	4	7	10	166	normală	repetentă
3	S. M.	1927	Oct.	9	8	4	7	9	107	normală	8,05
4	P. Z.	1926	Ian.	30	8	6	8	5	100	normală	1,56
5	G. V.	1927	Sept.	8	8	3	7	9	104	normal	6,78
6	L. V.	1927	Oct.	9	7	2	7	8	93	normal	7,30
7	B. A.	1924	Ian.	24	9	1	10	5	92	normal	6,91
8	B. C.	1925	Maiu	21	9	4	10	—	93	normal	7,04
9	G. I.	1925	Aug.	13	12	2	9	10	123	f. deștept	8,42
10	I. Gh.	1925	Oct.	7	13	8	9	8	141	eminent	8,83
11	M. Ștef.	1925	Mai	9	13	—	10	1	128	f. deștept	8,62
12	P. I.	1924	Sept.	5	13	2	10	10	121	f. deștept	8,59
13	P. Gh.	1924	Martie	12	9	10	11	2	95	normal	7,07
14	P. D.	1924	Oct.	27	11	2	10	7	105	normal	7,46
15	S. P.	1925	Aug.	9	13	4	9	10	135	eminent	8,75
16	C. I.	1926	Febr.	6	14	—	8	11	157	eminent	9,38
17	D. Gh.	1926	Febr.	24	11	1	9	—	112	deștept	8,26
18	G. I.	1926	Ian.	15	13	—	8	10	147	eminent	9,38
19	L. D.	1926	Martie	25	8	2	9	—	90	normal	6,97
20	I. Z.	1925	Dec.	12	9	6	10	8	89	prost	6,97
21	L. B.	1922	Dec.	20	11	10	13	6	87	prost	6,69
22	R. C.	1926	Iulie	1	11	4	9	4	121	f. deștept	8,16
23	W. I.	1924	Noemb.	30	9	—	11	8	77	mărginit	6,16
24	G. M.	1926	Maiu	1	9	2	9	2	100	normală	6,80
25	I. A.	1925	Ian.	15	7	10	9	10	79	mărginiță	6,50
26	A. P.	1924	April	7	12	10	11	1	115	deștept	7,33
27	B. S.	1924	Oct.	24	13	—	11	7	112	deștept	8,20
28	C. M.	1924	Iulie	15	8	3	10	9	75	mărginit	0,01
29	D. M.	1924	Sept.	18	11	8	11	6	101	normal	7,06
30	H. Gh.	1921	Maiu	30	10	4	14	2	72	mărginit	6,50
31	B. O.	1924	Maiu	2	14	—	11	2	125	f. deșteaptă	8,79
32	G. E.	1924	April	18	11	10	11	1	106	normală	7,41
33	I. E.	1924	April	11	14	—	11	12	115	deșteaptă	8,66
34	G. V.	1927	Sept.	8	12	6	9	8	119	deștept	7,08
35	P. Gr.	1927	Maiu	5	14	—	10	—	140	eminent	8,61
36	T. D.	1926	Febr.	9	10	—	10	3	136	eminent	8,03
37	S. M.	1927	Oct.	9	11	10	9	7	122	f. deștept	8,04
38	I. C.	1928	Sept.	14	12	—	8	9	125	f. deștept	8,19
39	G. M.	1927	Martie	13	10	4	10	2	102	normal	6,43
40	B. A.	1927	Iunie	5	8	—	9	10	81	prost	repetent

Am crezut potrivit să dau numele copiilor numai prin inițiale pentru motive ușor de ghicit.

Interpretând C. I., copiii sau clasat după cum urmează: 7 înapoiți, 14 normali și 19 supertori.

În ultim rubrică am trecut și media generală la studii, deși suntem convingeți că „inteligența nu este tot una cu însușirea de a învăța bine și cu multă ușurință la diferite obiecte de studii; nici de a posedea multe cunoștințe“, ci este, cum spune Ed. Claparède: „capacitatea organismului de a deslega prin gândire probleme nouă; este prin urmare un instrument de adaptare care intră în joc atunci când celelalte mijloace de adaptare, instinctul și obișnuința, nu sunt suficiente“.

Totuși din tabloul de mai sus se poate vedea că elevii cu C. I. mare au fost promovați cu o medie ce trece întotdeauna de 8. Excepție face G. V. care are media 7.08. Deși nu întotdeauna, o corelație între inteligența unui copil și puterea lui de a învăța, există.

Un lucru trebuie să reținem după fiecare experiență: „nici o metodă singură nu e suficientă“ atunci când e vorba de sufletul copilului

N. Arhip

Copiii deficienți.

Deficient este acel copil care se găsește în inferioritate față de copiii normali și nu se poate adapta mediului în care se trăiește.

Deficiența este de mai multe feluri: fizică, sensorială, afectivă și intelectuală. La baza deficienței, în majoritatea cazurilor, este ereditatea. Un copil deficient este născut din părinți alcoolici, sifilitici, tuberculoși.

Profilaxia ar fi: combaterea cauzelor fizice și morale care favorizează această deficiență.

În țările occidentale sunt școli speciale pentru combaterea acestor infirmități. La New-York, spre exemplu se găsesc trei feluri de școli speciale pentru copiii deficienți. Ceva mai mult: se găsesc școli speciale pentru copiii ce au tuberculoză deschisă sau provin din părinți tuberculoși. Tuturor copiilor din aceste școli li se dă instrucție. Copiii sunt în de-aproape supraveghiați de educator. Sunt chiar cazuri anumite de deficiență în care este un educator de fiecare copil.

În categoria copiilor deficienți sensoriali intră orbii și surdo-mușii.

Noi, ca și învățătorii din alte țări, suntem scutiți de a avea în școală deficienți sensoriali.

În categoria deficienților convulsivi intră: epilepticii și istericii.

Epilepticii îi cunoaștem după semnele următoare: spume la gură,

mușcarea buzelor și a limbei. În timpul nopții, crizele de epilepsie nu le vede nimeni. A doua zi însă epilepticul se cunoaște printr'o înlunecare a minții pronunțată. Tace mereu și n'are nici o emoție. Nu înțelege, nu știe, nimic din ce se petrece în jurul lui. Se întâmplă de multe ori să știe și atunci avem îndoiala dacă e epileptic sau nu.

Crizele de râs fără motiv sunt tot manifestări de epilepsie, precum și bâlbâiala trecătoare. Epilepticul are tendințe criminale și de aceea trebuie eliminat dintre normali.

Copilul isteric nu-l putem cunoaște prea bine în școală.

Istericul își păstrează conștiința. În privința caracterului e impresionabil, minte și e nervos. Isteria iese mai mult la iveală în epoca pubertății. Istericul se poate vindeca prin psihoterapie.

O altă grupă o formează copii deformați de mediu. Copii de pușcăriași, de alcoolici, etc. Atora le mor părinții și rămân în voia soartei.

Statul arestează pe amândoi părinții fără a ține seamă de copilul ce rămâne singur. Sau, mama și tatăl bolnavi pleacă la sanatoriu și copilul rămâne iarăși singur. În toate aceste cazuri copiii se aleg ce dă Dumnezeu; din ei se recrutează vagabonzii.

Unii copii sunt prea constrânși în educație, alții sunt greșit educați. Învățătorul este dator să dea multă atenție acestor copii, căutând săi îndrepte prin sfaturi.

Acei cari au primit o educație greșită în familie, cum și acei ce n'au primit-o deloc, ar trebui să fie luați sub tutela statului, tutelă pe care s'o exercite învățătorul.

Copiii afectivi sunt de două feluri: au lipsuri intelectuale și nu au.

Cei ce nu au lipsuri intelectuale sunt supra-normali afectivi — copilul paraloic — este predotat, are inteligență precoce și este f. încapățânat. Lipsurile acestui copil se agravează în tinerețe.

Are un caracter dificil, orgoliu mare, are pasiuni și aptitudini pentru cele mai mari vicii cât și pentru celelalte manifestări de vlață superioară.

Școlarii bine dotați, au o valoare socială f. mare. Ei sunt premiații claselor. Aptitudinile lor se înăbușe din pricina educației ce se face în comun cu copiii mediocri. Ar trebui ca și supra dotații să aibă clasa lor. S'ar evita în felul acesta dezvoltarea exagerată orgoliului, pentru că nu se pot compara decât tot cu elevi dotați ca și ei.

Trecem acum la deficienții afectivi cu lipsuri intelectuale:

1. *Copilul liniștit* are următoarele aspecte: e leneș, tot timpul simte lipsa de odihnă. Atenția e scăzută și e obosit prin cea mai mică efortare. E indiferent la orice. Prezintă o stare de depresie.

2. *Intristatul* e fără încetare obosit; fără chef la orice lucru, incapabil de eforturi intelectuale. Munca intelectuală ține f. puțin.

3. *Fricosul*, n'are curaj să se apuce de nimic și de ce ar putea să facă, l-e frică să se apuce.

4. *Nedisciplinatul* e instabil și nervos, cu atenția scăzută, reacționează repede. E desechilibrat la mișcări.

5. *Instabilul psiho-motric* e lipsit de atenție. Are sentimente pentru extreme.

6. *Emotivul* prezintă o emotivitate exagerată care îi întunecă atenția. În aceste cazuri de deficiență, punctul comun se găsește în faptul că atenția care ajută în cel mai mare grad intelectual, e scăzută.

7. *Perversul* e viclean, ipocrit, răutăcios, mincinos. Anormalitatea lui iese la iveală în epoca pubertății,

8. *Instabilul moral sau indiferentul moral* este lipsit de voință. Poate fi educat dacă ne ocupăm de el.

9. *Perversul ocazional* oscilează între virtute și viciu.

10. *Perversul difinitiv* nu poate fi educat.

11. *Mincinosul*. În copilărie e rară minciuna și atunci când există e datorită relei educației. Părinții spun copiilor să spună la musafiri că nu sunt acasă, când sunt. În tren copilul trebuie să spună că are 4 ani, când are mai mult etc. Minciunile copiilor sunt datorite și unor erori de amintiri. Copilul mai minte de teama unei pedepse și atunci greșala e a educatorului. Atunci când copilul mărturisește adevărul ar trebui iertat. Minciunile convenționale sunt singurile minciuni când copilul minte fără scop.

Copiii deficienți intelectuali sunt acei cari nu sunt capabili să fie educați la fel cu cei din jurul lor.

Factorii cari determină deficiența intelectuală sunt: ereditatea, sifilisul, surmenajul fizic, intelectual și moral. La aceasta mai contribuie accidentele din timpul nașterii, din timpul primei copilării și glandele cu secrețiune internă.

Deficiența intelectuală se împarte în trei:

1. *Idioția* în care coeficientul de inteligență e dela 0-22 centieul.

2. *Imbecilitatea* cu coeficientul de inteligență între 22-50.

3. *Debilitate mintală* cu coeficientul inteligenței dela 50-70.

4. *Mărginiții*, coeficientul 70-80.

5. *Proștii* cu coeficientul de inteligență 80-90.

6. *Un fei de debilitate mintală* cu coeficientul de inteligență sub normal.

Cum putem cunoaște asemenea deficiențe? Unii psihologi se folosesc și ne recomandă teste. Testele nu le găsesc bune totdeauna și în toate cazurile prin faptul că ar putea să ne întrebe copilul de ce e pus să scrie? și de ce să scrie tocmai aceasta? etc. Timpul trece cu discuții, testul nu rezolvă și subiectul este apreciat greșit.

Idioția are și ea mai multe forme: gradul I sau idioție completă. A-

ceasta se observă prin oprirea creșterii intelectuale. Copilul prezintă diferite paralizii. Nu poate mânca singur. Are mișcări de legănare, neîncetate.

Unora le lipsește instinctul de conservare. Nu mănâncă până nu-i îndeamnă altul. Alții din contra sunt f. lacomi și mănâncă mai mult decât le trebuie. Când nu sunt idioți din naștere au privirea și fizicul plăcut.

In idioția incompletă se văd unele licăriri de inteligență.

Idiotul incomplet cunoaște și își dă seama de ce se petrece în jurul său. Voința îi este aproape inexistentă. Activitatea îi este redusă. Are mâna scurtă cu degete groase și toate organele anormal dezvoltate. Unii din aceștia au memoria dezvoltată. Exemplu cei expuși pe la circuri, care ne minunează cu felul lor de a ține-minte orice.

Idioția se datorește în parte și relei dezvoltări a glandei tiroide. Idiotul are fața inexpressivă, mersul greoi, părul rar. Prezintă absență intelectuală. Un imbecil poate, c'o înfățișare fizică plăcută, frumos chiar sufletește capabil de unele cunoștințe sumare. Rar, are și unele aptitudini artistice. Judecata și inițiativa îi lipsesc. Imbecilii sunt vanițiși, leneși și cu înclinări alcoolice. Sunt ingenioși mai ales pentru a face ceace e oprit. Pe vremuri, dintre imbecili se recrutau bufonii regilor, fiindcă din însușirile lor face parte și gluma. Imbecilii nu cunosc disciplina. Sunt antisociabili.

Trebuie să li se dea educație manuală.

Debilitatea mintală sau deficiența este al treilea grad de idioție și i se mai spune și moroni, după definiția americană.

Degenerescența mintală în această fază cuprinde pe copiii dezvoltați anormal fizicește. Are calități muzicale, atenție și memorie. E glumeț. Nu are putere de judecată și raționament. Nu vede valoarea relativă a lucrurilor; este sugestiv și răutăcios. Are mobilitate în idei și sentimente.

Înapoiatul mintal sau debilul mintal este tot una pentru psihologi.

În altă grupă intră *mărginitul și prostul*. Și aci unii psihologi consideră înapoerea mintală ca o imbecilitate ușoară.

Mai sunt apoi *arterații* sau înapoiații mintali și întârziații.

Aci trebuie să facem o deosebire: înapoiatul nu poate să ajungă niciodată pe normal, nu poate câștiga timpul pierdut, pe câtă vreme întârziatul, după un an-doi, de întârziere, ajunge pe normal. Se întâmplă să-l și întrecă.

După această lungă înșirare, se naște întrebarea: ce se face cu acești copii nenorociți? Am amintit la început că în multe țări din apus, deficienții sunt strânși în institute speciale. Mai mult țările occidentale au făcut și statistica deficienților. Astfel s'au găsit Bruxelles 18% înapoiați pedagogici, în Franța 30%, iar în Germania numai 3% din cauză că în institutele nemțești s'au trecut la deficienți numai înapoiații medicali, nu și psihici.

În Germania unde se examinează copiii la intrarea în școală, examinatorii spun că copilul nu răspunde cercetărilor, pentru că nu a învățat, e ignorant, nu că mintea lui e înapoiată. Deci Nemții sunt mai largi în apreciere, mai puțin riguroși în aprecierea normalilor și a deficienților.

Ignoranța la copii e de două feluri: Sunt ignoranți cari nu pot învăța și ignoranți cari nu vor să învețe. Aceștia din urmă sunt falși ignoranți.

Ce s'a făcut la noi în țară pentru deficienții de toate gradele? Orbii și surdo-mușii sunt stânși în institute speciale unde li-se face educația.

Ceilalți deficienți sunt strânși câte puține, de toate gradele, în institutele medico-pedagogice, care se găsesc pe lângă facultățile de medicină din țară. Dar aci nu se primește orice copil. E nevoie de stăruință multă și se primesc dela și până la o anumită vârstă. Se pare că sunt mai mult cobaii pentru studiul viitorilor medici.

Lăsând la o parte pe copiii care nu ne încurcă în școala primară. idioșii și imbecilii, ne amintim de deficienți convulsivi și afectivi, de proști, de mărginiși, înapoiși, întârziși, cu care venim în contact însă din cauza obligativității învățământului primar.

Care e soarta acostor copii, capabili totuși de educație.

Cei mai mulți rămân în cl. I a câte 2-3 ani. Banca din fund e a lor. Învățătorul nu-și bate nici-odată capul cu ei. Sunt de râsul colegilor lor.

Se impune și la noi, ca pretutindeni în țările cu civilizația avansată, formarea de clase speciale pentru acești copii. În oraș lucrul acesta se poate îndeplini mai ușor decât la sate, alegându-se o clasă la fiecare școală, sau o școală chiar în oraș, unde să se adune copiii de felul celor de mai sus, să li se facă educația, de către învățători entuziași și cu dragoste de suferința omenească. Pentru munca grea ce o depun, statul ar trebui să-i retribuiască cu un salariu mai ridicat și aceasta cu atât mai mult, cu cât e în interesul acestui stat de a avea indivizii cari îl compune, cât mai bine dezvoltăți din toate punctele de vedere. Trebuie să se ia măsuri de prevenire a cauzelor cari produc deficiența.

La intrarea copiilor în școala primară ar trebui ca învățătorul să fie asistat de medicul respectiv, care să consulte conștiincios elevul, supunându-l unui examen riguros.

Astfel s'ar ajuta la progresul învățământului.

ELENA IANCU

Șc. de Aplicație

Formarea caracterului ¹⁾

„In faptele sale, omul să-și oglindească virtuțile“

I: Omul moral.

După cum valoarea unui geniu se poate măsura prin numărul și adâncimea operilor create, de-asemena valoarea unui om se găsește în faptele sale. Faptele, de orice natură ar fi ele, dau icoana cea mai vie a sufletului, zugrăvesc cu un penel divin și 'n culori neperitoare personalitatea. Lumina, viabilitatea și durabilitatea lor întrezăresc în linii precise și caracterul. Omul cât de cinic ar fi fost în cursul vieții, vine odată la o răspântie grea și decisivă când se reculege și-și alcătuește un bilanț al faptelor și nu este cu puțință să nu fie copleșit de întristare la gândul că a trecut prin vieață gol la suflet, uscat la inimă, negru la cuget și a trăit zadarnic printre semenii (I. N.). Înălțimele nemuririi nu le atinge nici egoistul și nici șarlatanul. Veacul acesta, în miezul căruia multe valori pedagogice au fost afirmate, a dat către sfârșit și puțința unora să se ridice vremelnice pe culmea erarhiei sociale împinși de ambiții de glorie efemeră, care în loc să-i mențină i-a aruncat și mai afund în negură. Oricine tinde să se avânte dincolo de meritul și puterile de care-i capabil — se va împedica de propria lui slăbiciune și va face o tristă afirmare: am luptat cu adevărul prin minciună. I'am învins, însă voință n'am avut să făuresc un bine pentru toți.

Sufletul omenească nu-i cunoscut decât exteriorizat prin fapte. Manifestările externe sunt criteriile de valorificare. Activitatea omenească a evidențiat opere, invenții, remedii, ideologii. Cunoștința asupra adevărilor fizice a evoluat și cucerit cele mai strălucitoare culmi. Înaintașii noștri au trasat, plămădit și schițat drumul tuturor descoperirilor, generațiile următoare au sistematizat și perfecționat pentru o cât mai rodnică și amplă folosință. Astăzi legile fizico-chimice și teoriile matematice au ajuns la cea mai de-săvârșită dezvoltare, încât se pare că omul are cheia tuturor tainelor pă-

---

1) Acest studiu cuprinde 3 capitole; le vom publica în trei numere consecutive ale revistei.

mânleşti. Activismul acesta necurmat şi în plină ascensiune a dat *strălucirea umitoare a civilizaţiei* şi progresului uman. Prin aceasta s'a întemeiat domnia materialismului care a cuprins omenirea făcându-şi-o roabă. Inşă în domeniul spiritualist nu a mers paralel cu triumful materialismului — de unde a şi urmat marele dezechilibru între sufletul omenesc şi opera civilizaţiei omenestii.

Lumea se sprijină pe un vast edificiu de perfecţiuni ; imperios i se cere să stea pe acest edificiu în plină vigoare şi majestos — printr'un suflet dur şi înnobilat de virtuţi — ca o adevărată regină pe un tron de aur. Pentru marea civilizaţie a umanităţii trebuie un caracter unitar şi ideal. Poporul roman când a ajuns în culmea gloriei sale şi-a pierdut caracterul şi îndată şi întreaga sa existenţă. Iisus a schiţat etern un caracter omenesc universal. Implinindu-l, omenirea va dura şi va cuceri şi alte culmi din misterele vieţii.

Omul — cu întregul său ansamblu de manifestări — este veriga iniţială din lanţul eternităţii şi numai personalitatea lui încheagată dur în fluidul colectivităţii, va lumina calea spre izbânda preconizată de evanaghelia naturii rostită prin marii pedagogi ai credinţei şi ai ştiinţei. Toate veacurile au manifestat, prin cuvântul divin, desăvârşirea sufletului omenesc şi descătuşarea lui din egoism ; iar acuma se simte trebuinţă de marele suflet ideal, care să se reŃrângă în fiecare şi care să domine, să refacă viaţa bolnavă societatea învinsă de ispile şi desfrâu.

Partea dureroasă a noastră este că în acţiunile anemice am strigat *îndreptarea*, nu ne-am trudit — cu spiritul plin de răbdare şi abnegaţie, s'o realizăm efectiv. Am schiţat mereu planuri, am emis ideologii şi perceptive — fără graba unei înfăptuiri rodnice, care în realizare mai presupune şi suferinţe ori chiar jertfe. Prin suferinţă viaţa se înobilează şi faptele se cimentează, căci suferinţa e şi o necesitate morală care întăreşte voinţa şi oŃeleşte caracterul. Sufletul hărţuit de nevol şi asprimi — chinuit de nădejdi şi frământat de munca existenţei, nu va dezarma cu uşurinţă în faţa loviturilor soartei. (Ex. avem în număr considerabil şi de fiecare zi). Scăderi morale au numai sufletele care n'au gustat la timp şi treptat din marea înŃelepciune a durerii, singura scăpărare a răbdării cu credinţa şi speranţa.

Educaţia în general şi şcoala primară în special are o sfântă menire : „oŃelirea sufletelor pentru biruinţa vieţii sociale“. În locul şi pe ruinele şcoalei aspre a intelectualismului, să ridicăm şcoala vie a inimii, care să respire adevărul, binele şi frumosul, şcoala care să formeze voinţi ferme şi conştiinţe, şcoala creatoare de caractere. Natura ne este marele şi înŃeleptul învăţător şi să ne liptim sufletul de adâncul ei adevăr : *activitatea creatoare*. Avem prilejul să intrăm oricând în vastul ei labirint şi să desco-

perim în fiecare colțișor al țării și 'n fiecare vietate o sclipire din sufletul imensului *Tot*, din care s'a născut și 'n care se va adânci sufletul nostru. În mijlocul naturii — cunoscând-o și înțelegându-i înțelepciunea — ne cunoaștem pe sine, simțim scăderile noastre și putem umple golurile inimei și ale cunoștiinței. Când vieața zgomotoasă a societății ori asprimile luptei pentru vieață și chiar neajunsurile pricinuite de semenii ingrați, ne va dezarma și descuraja, să alergăm în largul naturii liniștite și vom culege din fiecare locușor și mișcare o nouă forță a viabilității interioare, ne vom găsi apți de noui iucordări în luptă, ne vom îmblânzi și înviora cu speranțe și credințe în izbândă, în noi înșine. Natura — ocrotitoare și caldă — a încurajat pe om să lupte și să învingă, l-a pregătit să înfrunte cu seninătate vicleniile societății și ale cugetului.

Sufletul omului, când este bine pregătit și are puțința de a primi în complexul său tot ce-i bun și moral, va lua înfățișarea cea mai interesantă, evidențiind contrastul cu realitatea socială, față de manifestările ei imorale va avea reacțiuni. Observăm lupta acerbă ce o duc câteva întegre personalități pedagogice — misionarii educației omenești din acest secol — pentru ca să indice un drum sănătos generației de după războtu, generație plină de avânt însă lipsită de ideal și care încă dtbue și e cuprinsă de o nevroză fatală, care o împinge vitreg spre descurajare ori trândăvie. Lipsa aceasta de curaj în lupta vieții și de afirmare a caracterului moral, se datorește și școalei pur intelectualiste, care a formal savanți nu conștiințe. Lung și greoi e drumul vieții prin învățături, scurt și neted prin pilde, spune latinul *Seneca* și tocmai aceasta a lipsit de două decenii: exemplele care să cultive inima și cugetul lineretului.

În structura personalității omului - trebuie să domine un caracter integru și caracterul este totalitatea maximelor practice ce determină statornicia în activitatea vieții, dând atât sufletului cât și faptelor o tonalitate morală. Energia voluntară întărită, liberarea spiritului de influențele rele din afară, unitatea în locul contradicțiilor, biruirea lașității și a patimilor și în fine scânteia nepertfoare a unui ideal moral — vor fi provizia de sănătate morală și fizică — întemeiată la la baza caracterului omenesc — caracter simpatic și rodnic societății. Nu cantitatea ci calitatea științelor va mlădia sufletul și va mișca inima, orânduindu-i caracterul; știința fără de conștiință pierde sufletul (*Rabelais*).

Bunul simț și rațiunea vor însufleși acțiunile vieții și toate normele de conducere să fie isvorite din acestea. Totul ce va fi rece și calculat matematic, va reuși material, iar pentru reușita morală a tuturor actelor omenești se va întemeia din timp la baza cunoștințelor, simțire și conștiință. În veacul acesta — omul se sprljină pe norme, ironizându-le deseori, înfruntându-le chiar și ignorându-le aproape — încât realizările sunt acele ce se văd și

se simt, lipsite de trăinicie și mai ales de moralitate. Nu legile reci și aspre, nici principiile împrumutate, ci orientările însufleșite de iubire și adevăr, instinctele irevocabile vieții, bunul simț și caracterul rasei sale, va conduce pe om mai repede și precis la ținta sa. Aceste legi ale naturii omenești trebuiesc coordonate și educate cu atenție deosebită. Toată această valoroasă operă a educației nu vom sprijini-o pe o pedagogie *normativă* ci inclusiv pe cea *funcțională*, care are putința de a apropia pe om de realitate și a face strânsă legătură între *el* și *ea*. Omul va fi pregătit pentru mediul său și va fi un produs al mediului social, în mijocul cărui trebuie să activeze cu toate energiile de care-i dispus și de care-l putem dispune. Mijlocul cel mai rodnic va fi activismul creator al spiritului: iubirea pentru idee, originalitate, însufleșire în dorința de a ști, entuziasm pentru ideal, lupta pentru libertatea cugetului, sunt energii care infipte în actul voluntar, vor dezvolta armonice funcțiunile sufletești și vor scoate în relief un caracter, o personalitate energetică aptă de cerințele sociale actuale. Aceste toate nu se pot sădi în sufletul omenesc prin tocirea manualelor, nici prin îmbăcșirea memoriei, ci cum afirmă Lavoisier: „idelle să fie o urmare a experienței sau a observației” și mai precis Gustave Le Bon spune: „Tot ce intră în spirit prin mijlocirea memoriei, nu rămâne mult timp. Singură experiența rămâne fixată definitiv”. Sau cum spune Vasile Pârvan: „Spiritul nou are nevoie de libertate care crește din starea de suflet a iubirii pentru idee, și dragostea pentru idee o naște spiritul de observație, natura și viața din juru-ne”. Virtuțile nu se învață, ele se deprind.

Mihail D. Stamate

Institutor, Șc. No. 1 băieți din Tg. Neamț

Situația lumii la apariția creștinismului

O privire asupra situației politice, culturală, religioasă și morală a lumii greco-romane, este absolut necesară, în cunoașterea dezvoltării bisericilor în cele trei secole. În articolul de față mă voi rezuma în a arăta starea politică și culturală a lumii la ivirea creștinismului, rezervându-mă pentru articolul viitor în a descrie starea religioasă și morală. Dacă luăm în vedere mai întâi starea politică a lumii în general, la întemeierea bisericii și la începutul dezvoltării ei până la Constantin cel Mare, aflăm că Imperiul roman stăpâna mai întreaga lume cunoscută atunci și că istoria lui, cuprindea în cadrul ei și aproape întreaga istorie a lumii depe atunci. 1) Ho-

1) Eusebiu Popovici Ist. Bis. Univ. pag. 58.

tarele lui se întindeau : către miază-noapte, dela Rin, Dunăre,, marea-Neagră, Munții Caucazi și marea Caspică, înspre apus până la oceanul Atlantic, înspre miază-zi până la deșertul Africei și înspre răsărit până la Eufrat. 1) Încă înainte de începutul erei creștine, adică pela 31 înainte de Hristos, după bătălia dela Acțiu fu transformat din republică în imperiu. Toată puterea fu concentrată în mâinile unui singur om, aceea a lui Octavian August, cu care începe imperiul. Octavian făcu început glorios, domnind cu multă înțelepciune, bunătate și solitudinea. Nu așa se întâmplă însă cu urmașii lui, căci la tronul imperial urmară împărați cu puteri neegale și concepții disproporționate. Sub Tiberiu pretorienii și legiunile aveau toată puterea. Împărații se răsturnară unii pe alții, până când Vespasian 69-79 reînoui timpurile lui August. 2) El reformă senatul roman. Pentru aceasta Vaspasian isgoni din senat o mulțime de membri nedemni și chemă în acest scop, o mulțime de oameni din familiile înalte italiene și provinciale. Cu aceasta s'a reînoui aristocrația romană și s'a introdus în senat oameni cu moravuri oneste, muncitori, harnici și deplin cunoscători ai intereselor întregului imperiu. 3) El desființă multe creanțe ale fiscului ; reintroduse disciplina în armată și contribui prin exemplul ce-l da el însuși, la îmbunătățirea moravurilor. Pentru aceasta cu drept cuvânt afirmă Tacit :

„Dorința de a plăcea principelui, făcu mai mult decât legile, pedepsele și frica“. 4) După el urmară o serie de împărați capabili, familia Antoninilor. Sub ei imperiul ajunge la o regenerare, căci ei sunt plini de vigoare fiind din aerul provinciilor, nemurdărit de intrigile politice și mai ales din rândurile ostașilor care-și fac datoria pe fronturile imperiului. Ei cuceresc ținuturi noi, apără imperiul de dușmanii din afară și se ocupă cu organizația și administrația internă. După ei urmară iar o serie de împărați în frunte cu Comod cu care începe din nou domnia militară, domnia pretorienilor și a legionarilor romani din provincie.

Abia sub Aurelian 270-275 se reuși iarăși a restabili autoritatea imperială și unitatea statului, iar mai târziu Dioclețian 285 aduce disciplină în armata romană și introduce o aristocrație orientală. 5) Această imensă lume în care se cuprindea alăteia popoare, se găsia unificată politicește. Această unificare politică a dus însă în mod rapid și la o unificare administrativă.

Provinciile erau împărțite în 3 categorii. Erau provinciile care fuseseră cucerite mai demult și care erau bine administrate. Acestea se numiau Senatoriale și erau conduse de un pro-consul, cum era de exemplu Britania care avea pro-consul pe Pliniu. Erau apoi provinciile imperiale conduse de

1) Ioan Mihălcescu Ist. Bis. Univ. până la 1504. Buc. 1922 pag. 12.

2) Eusebiu Popovici op. cit. pag. 61 și urm.

3). Petre Râșcanu curs complet de Ist. Univ. ed. II Ploești 1895 pag. 246-247.

4). Ibidem.

5): Euschin Popovici op. cit. pag. 62-53.

un legatus pro-prefore Augusti. Erau în fine altele c'o cultură rațională ca de exemplu Iudeia, Egipt, Mauretania, care rar aveau câte un guvernator ce se numia procurator ca de exemplu Pilat în India. Provinciile erau conduse de un consiliu în frunte cu un guvernator. Orașele însă, erau mai independente. 1)

Ele comunicau cu Roma printr'o mulțime de căi de comunicații atât pe uscat cât și pe apă. Uscatul era întretăiat de o mulțime de șosele care se văd și astăzi, 2) întrecându-se prin durabilitatea lor și pe cele betonate americane din vremea noastră. Marea Mediterană sau cum îi mai ziceau Romanii „mare nostrum“, fiind închisă ca un lac și prezintă deplină siguranță, era potrivită călătoriilor maritime atât spre răsărit cât și spre apus de Roma, până'n Spania. 3) Calea de navigație pe această mare era drumul comun pe care circulau popoarele imperiului. Grație ei Orientul și Occidentul sunt două brațe ale giganticului corp ale cărui cap și inimă este Roma. 4)

Pe malurile acestei mări, se găseau orașe comerciale, dar totodată focare de cultură care formau unitatea politică a imperiului. Peste tot domnea sceptrul roman. Provinciile cele mai îndepărtate, nu erau private de binefacerile administrației romane. Deaceia imperiul prospera căci toate părțile sale contribuau, în măsura puterii fiecăruia, la progresul dorit. Națiunile cucerite de către forța romană care după Bossuet, forma una din armatele cele mai excelente, 5) se bucurau în măsura supunerii față de împărat de acea „imensa romanae pacis majestas“ 6). Această stare de lucruri a adus desigur avantajii primilor misionari creștini și în Palestina și în Grecia și la Roma. Dacă Palestina ar fi format un stat propriu, cum era și cam exclusivistă, trecerea creștinismului peste această graniță, ar fi fost foarte anevoioasă 7). Neavând de străbătut granițe, dar tot odată stându-le la dispoziție acea rețea de șosele care lega orașele provinciale cu inima imperiului, misionarii creștini s'au putut lesne deplasa până în cele mai îndepărtate unghii ale statului, propoveduind noua credință.

2) În ceea ce privește starea culturală a lumii pe timpul întemeierii bisericii creștine, era în un grad așa de înalt, ca acest timp, în special epoca lui August, se numia epoca de aur a culturii și a civilizației antice 8).

Ținta de universalizare a culturii grecești se pornise chiar de pe timpul lui Alexandru cel Mare întrebându-se limba greacă comună, nu-

1) Teodor Popescu. Ist. Bis. Univ. Buc. pag. 21 și 24.

2) Léon Homo. L'Empire Romain Paris 1925 pag. 297.

3) Teodor Popescu. Op. cit. pag. 23.

4) Freppel, Tertulvan Tom. I. ed. 8 Paris 1887 pag. 7.

5) Bossuet Discours pag. 353-357.

6) E Renan Les Apotres, Paris 1866 pag. 312.

7) Teodor Popescu. Op. cit. pag. 21-22.

8) Eusebiu Popovici, op. cit. pag. 73.

mită dialectul Alexandrin sau Koini dialectos. Datorită acestei limbi, literatura, arta și filosofia greacă s'au răspândit în întregul imperiul roman, trecând chiar și peste hotare. Sistemele filosofice până la ivirea creștinismului au fost: platonismul, filosofia aristotelică și pitagoreismul. Platonismul se bucura de o reputație foarte mare fiind cel mai răspândit și cel ce-a avut o importanță mare pentru dezvoltarea primitivă a bisericii. Filosofia lui Platon fiind idealistă se apropie intrucâtva de creștinism, din care cauză a fost preferată de Părinții bisericii în cele 3 secole. Filosofia aristotelică era diametral opusă celei platonice, intrucât Aristotel era realist, iar concepțiile sale, erau mai aproape de științele naturale. În ce privește filosofia pitagorică, ea era o teorie panteistă despre univers. După pitagorei, universul era privit ca o dezvoltare ce intrupează măsura și numărul. Ei practicau abstinența care ducea la metempsihoză ¹⁾. Acestea erau teoriile filosofice care împreună cu filosofia lui Socrate s'au bucurat de mare reputație în lumea antică până aproape de era creștină. Ele au dat un mare sprijin religiunii și moralei păgâne. Frumoasele lor învățături încep acum să se descompună, nemaigăsind admiratori, iar pe ruinile lor se ridică sisteme noi de filosofie ²⁾. Acum e pe scenă epicureismul, care făcea din plăcere un criteriu al vieții morale. Apoi mai era stoicismul, care din punct de vedere religios era panteist.

El spunea că totul e necesar, chiar răul. El recomanda nepăsarea alături de tărie. Trebuie să te abții și să suferi (abstine et sustine; aného kai 'pého). Cu toate principiile lui bune, el dădea în inconsecvență. Predica morala, dar nu susținea pe individ în nenorocire; din contra predica sinuciderea. Avea însă o preocupare asemănătoare creștinismului: privea pe oameni egali, cerând ca omenirea să formeze o republică în care oamenii să fie egali ³⁾.

Pe lângă acestea se mai adaugă și scepticismul sau filosofia îndoelii. Primul reprezentant al acestei teorii a fost Pyrrhon din Elida, căruia îi urmează încă alții. Scepticismul învață în principiu, că n'avem nici o siguranță despre exactitatea ideilor noastre, prin urmare că nu știm nimic sigur și chiar ceace credem că știm de tot sigur are pentru sine numai probabilitate, deaceia nici nu trebuie să fim prea geloși pentru ceva, deoarece nu suntem așa siguri de merita așa zel. Apoi cinismul „Cincii, copacini și monahii păgânismului, trăiau ca și câinii, mândrindu-se în acest fel de trai. Mai era și filosofia ecclitică, având de reprezentant pe Cirero mort la 43 a. Hristos ⁴⁾. Acestea erau sistemele filosofice pe care le întâmpină

1) Eusebiu Popovici, op. cit. pag. 76-77.

2) Ion Mihălcescu, op. cit. pag. 4.

3) Teodor Popescu, op. cit. pag. 34-35.

4) Eusebiu Popovici op. cit. pag. 78-80.

creștinismul. Dar paralel cu el în cele trei secole, se iviră alte sisteme în căutarea adevărului.

Astfel filosofia religioasă a iudeilor din Alexandria, sau a lui Filon, care căuta să împace platonismul cu mozaismul „Gnosis” adică filozofia vulgară a elenișilor orientali, care a servit ca bază eresului gnostic. Cabala, dela cuvântul evreiesc Cabal, a primi. Aceasta este filosofia religioasă a iudeilor nașionali ori ebraiști. Este o mistiriozofie pitagoreico-gnostică și neoplatonică-iudaică apărută încă din sec. I, dar nu ca un sistem complet, căci în această stare apare în sec. 7 după Hristos. Invățătura despre cele două principii, bun și rău lipsește; se aseamănă însă cu gnosticismul dar mai cu seamă cu pitagoreismul, prin acea predilecție deosebită, de a se deduce din litere și nume mistere divine. Tot în acest period își fac apariția încă două sisteme: neopitagoreismul, reprezentat prin Apoloniu din Tiana și neoplatonismul prin Amoniu Saccas, iar mai târziu Plotin. Aceste sisteme încearcă regenerarea păgânismului decăzut, cu ajutorul filosofiei 1). Neoplatonismul are asemănare cu creștinismul, prin acea triadă neoplatonică. „En” este primul început, ființa absolută, unitatea, din care se naște „Nôus” ca energia din substanță, însă fără unirea și voința din partea lui „En” 2). Nôus” spiritul absolut, rațiunea absolută, a evoluat apoi în o lume întregă ideală și spirituală (Kósmos noiôs) în o lume de idei precum și de spirite, mai precis în o lume de zei superiori și de zei inferiori, de demoni, adică de spirite ce sunt inferioare zeilor, dar superioare oamenilor, precum și în o lume de spirite omenești, care căzură în lumea materială și primiră trupuri materiale. Spiritul absolut, rațiunea absolută prin o nouă evoluție a produs sufletul cosmic „Psihí” și apoi, precum din rațiunea absolută „Nôus” a evoluat lumea ideilor și a spiritelor, astfel din sufletul cosmic s’a dezvoltat lumea materială (kósmos-aistitôs), prin aceea că spiritul cosmic a dat materiei în exterior forma sau imaginea lumii ideilor și a spiritelor 3). Creștinismul s’a folosit intrucâtva de filosofia neoplatonică prin Origen unul din cei mai mari cugețători din cele trei veacuri, scotind din ea cecece era conform cu spiritul creștin. Astfel se prezintă situația culturală a lumii antice, la ivirea și în timpul dezvoltării bisericii creștine. Aceste curente filosofice care s’au ivit pe ruina celor precedente creștinismului, după cum am afirmat mai sus, duceau lupta între ele în căutarea adevărului, ajungând până a se discredita unul pe altul. Această stare de lucruri a provocat neîncredere, punând spiritele în mișcare, în cercetarea problemelor mai înalte și totodată a pregătit terenul, pentru primirea adevărului absolut al creștinismului.

Preot D. Mihailescu-Doina

1) Eusebiu Popovici op. cit. pag. 80-85.

2) Sergiu Bejan, Dogma Sf. Treimi în concepția creștinismului, Chișinău 1930 p. 102.

3) Eusebiu Popovici op. cit. pag. 86.

PLAN DE LEȚIE

CLASA V-a

Obiectul. Aritmetica

Subiectul : „Cum se află prețul de vânzare al unui amestec“.

Scop formal : dezvoltarea judecății logice și îndemânarea de a deslega cu ușurință probleme de amestec.

Scop material : să facă cunoscut școlarii, felul cum se află prețul de vânzare al unui amestec.

I. Ce cultivă părinții voștri ? Și ce fac cu cerealele când au de prisos ? Cum mai spunem noi la ceea ce vindem sau cumpărăm ? (marfă).

Marfa poate fi de calitate mai bună sau mai proastă. Ce fel de preț va avea marfa cea mai bună ? Și care marfă va avea prețul mai mic ? Care marfă se va vinde mai repede ? Ce-am putea face să se vândă și marfa de calitate mai proastă ? (Se amestecă) Cum va fi prețul unei astfel de marfă ?.

Se constată că nu orice fel de marfă se poate amesteca : De ex. stofa etc.

Acum vom învăța cum se poate afla prețul de vânzare al unui amestec.

II. Exemple.

a) Dacă amestecăm 1 Kgr. de cireșe de calitate bună care costă acum 15 lei, cu 1 Kgr. de cireșe de calitate mai proastă care costă 9 lei, cât vor costa toate cireșele și cu cât trebuie vândut Kgr. ?.

b) Ce ni se cere în această problemă ? Ce cunoaștem ? Ce am făcut cu cele două Kgr. de cireșe ? Și câte Kg. s'au făcut ?

Cât am spus că se cere pe un Kg. de cireșe bune ? Dar pe calitate mai proastă ? Cât costă dar toate cireșele ? (24 lei).

Și atunci cu cât se va vinde un Kg. (12 lei).

Se face în scris pe tablă și pe caete :

1 Kg. + 1 Kg. = 2 Kg. de cireșe.

15 lei + 9 lei = 24 lei

24 : 2 = 12 lei

a) Un băcan amestecă trei feluri de orez.

Un Kg. de calitatea I-a costă 32 lei, 1 Kg. de calitatea II-a costă 28 lei și un Kg. de calitatea III-a costă 25 lei.

Cât va costa un Kg. de orez amestecat ?

b) Se scriu datele pe tablă de un elev și se repetă problema. Ce cunoaștem în problema aceasta ? Ce nu cunoaștem ?

Ce face băcanul cu cele trei calități de orez ? Deci, ce trebuie să aflăm întâiu ? (Câți lei costă 3 Kg. de orez) Ce facem ?.

Se scrie pe tablă :

3 Kg. orez costă : $32 + 28 + 25 = 85$ lei

1 Kg. orez amestecat costă : $85 : 3 = 28,33$ lei.

a) Un brutar amestecă 300 Kg. făină care îl costă 10 lei Kg. cu 250 Kg. făină care îl costă 8.50 Kg. Câți lei va costa 1 Kg. de făină amestecată ?

b) Ce cunoaștem în problema aceasta ? Ce nu știm ? Ce face brutarul cu făina ? Câte Kg. de amestec sunt ? Cum aflăm ?

Cum putem afla cât îl costă toată făina de calitate I-a ?

Dar făina de calitate II-a ? Și după aceasta ce trebuie să mai aflăm ? Cum facem ?

Se scrie deslegarea problemei pe tablă :

1. $300 \text{ Kg.} \times 10 = 3000 \text{ lei} + 250 \text{ Kg.} \times 8.50 = 2125 \text{ total} = 5125 \text{ lei.}$

2. $300 \text{ Kg.} + 250 \text{ Kg.} = 550 \text{ Kg.}$ amestec.

3. $5125 \text{ lei} : 550 \text{ Kg.} = 9.31 \text{ lei Kg.}$ de amestec.

(Lucrările dela exemplele tratate, vor rămâne pe tablă până la scoaterea regulii.

III. a) Ce fel de amestec am avut în problema I-a ?

Cum am aflat costul unui Kg. de cireșe amestecate ?

b) Dar prețul unui Kg. de orez amestecat cum s'a aflat ?

(S'au adunat cantitățile de orez ce s'au amestecat, s'a aflat costul întregului amestec și apoi costul unui Kg. de orez amestecat.

c) Cum s'a aflat costul unui Kg. de făină amestecat ?

(Elevii sunt provocați să spună cum am făcut).

IV. Ca să aflăm costul unei unități dintr'un amestec, adunăm cantitățile ce s'au amestecat, aflăm costul întreg al amestecului și apoi aflăm costul unei unități din el.

V. Se lucrează în clasă problema 3 și 4 dela pag. 82 din cartea de aritmetică. Se dă pentru acasă problemele 5 și 6.

SCHIȚA GRAFICĂ

1) $1 \text{ Kg.} + 1 \text{ Kg.} = 2 \text{ Kg.}$ cireșe (cantitatea amestecului).

$15 \text{ lei} + 9 \text{ lei} = 24 \text{ lei}$ (costul amestecului).

$24 \text{ lei} : 2 = 12 \text{ lei}$ (costul unei unități (1 Kg.).

2) $1 \text{ Kg.} + 1 \text{ Kg.} = 3 \text{ Kg.}$ orez (cantitatea amestecului).

$32 \text{ lei} + 28 \text{ lei} + 25 \text{ lei} = 85 \text{ lei}$ (costul amestecului).

$85 \text{ lei} : 3 = 28,33 \text{ lei}$ (costul unei unități — 1 Kg.)

3) $300 \text{ Kg.} + 250 \text{ Kg.} = 550 \text{ Kg.}$ făină (cantitatea amestecului).

$3000 \times 10 + 250 \times 8,50 = 5125 \text{ lei}$ (costul amestecului).

$5125 \text{ lei} : 550 = 9,31 \text{ lei}$ (costul unei unități — 1 Kg.)

L i g h t h a r t

Să ne închipuim, prin absurd, o transferare cronologică și spațială a lui Creangă, din Humuleștii bucolici și idilici, înfrășiți cu undele limpezi ale Ozanei cea cu ștealae adânci și „bătăi” nocturne de porceni în vaduri și cu legendele eroice ale Cetății Neamșului, o strămutare a povestitorului nemșean din casa de țară cu busuioc la icoane și cu brazde de vâzdoage, poarta raiului și condurii Maicii Domnului lângă prispă, cîairurile cu robinsoni minori și locali din acest colț de Moldovă septentrională cu orizonturi vecine cu mărghinirea, într'o stradă oarecare din Amsterdam sau din Haga unde cerul și copacii sunt srrânși în centura de piatră a orașului și avem pe Ligthart.

Ligthart a fost un învățător ca și Creangă, un „Pestalozzi al Olandei, un citadiu îndrăgostit iremediabil de viața rurală, de natură, de răzoarele hiacinte și narcise a țării cucerită de oamenii din valurile mării. A fost o floare de suflet, un antizolat în centura de piatră a orașului geometrizat, uniformizat și uniformizant, acaparator de personalități până la strivire, un om iubitor de oameni cu antene emotive spre nemărghinirea cerului, spre Dumnezeu, spre armonia bogală, variată și multicoloră a naturii. A fost un creștin adevărat, un prieten sincer al copiilor, un părinte duios și un soț ideal. A iubit libertatea, tăcerea, munca și sinceritatea. În cutele sufletului acestui om se conturau profilurile omului rar, Carly-an, simțirea și iubirea adâncă, curată, ca tonurile inimii lui Francisc d'Assise sau a lui Pestalozzi.

Ligthart s'a născut într'o casă modestă de negustor din Amsterdam, într'o familie unde răsul era o „rara avis”. Mama lui a fost fiică de pastor o protestantă modestă, iubitoare și cultă. Ei i se datorește educația aleasă și sensibilitatea pedagogului de mai târziu. Tatăl lui Ligthart era ursuz, autoritar și epileptic. Copilul își ducea viața între polul desmierdărilor mamei și polul înghețat de teroare a tatălui.

Solitar din fire, Lighthart își crease în copilărie, lumea lui în care toate fantasmalele se metropolizau în spațiul restrâns al podului casei părintești. Vârsta fericită i-a fost hrănită din plin cu suferinți și umilinți: acasă, la grădina de copii a fost terorizat umilit până la revoltă. La fel la școala primară.

Școala — spune Lighthart în amintirile lui — îl desgusta. Mama lui dorea să-l facă pastor. Falimentul tatălui și mizeria în care ajunseră ai lui, l-au făcut să caute un post de aspirant la o școală primară. A ajuns institutor. S'a căsătorit cu colega lui dela școală, institutoarea Marie Lion Chachet. În anul 1885 ocupă postul de director al școlii primare din Tulinghsstrase din Haga, unde a rămas până la moarte. Acolo în Tulingh-

sslrasede a cunoscut gloria: l-au vizitat capete încoronate și oameni celebri ai vremii.

Ligthard a fost un gânditor fecund. A muncit și a publicat mult. Toată activitatea și-a închinat-o învățământului. În anul 1889 scoate cu colegii din Tulinghsstrase o revistă scrisă de mână care circulă numai în cuprinsul școlii. După 8 ani — în 1897 — fondă cu Heimans și Zernike revista pedagogică „Nou și vechi“, iar în colaborare cu Schecspestra „Lumea școlară“. Scrie, apoi, în colaborare, opt cărți de curs primar cu titlul „Să ieșim în lume“, manuale alcătuite pe semestre care formează romanul unui copil care a colindat tot pământul. După doi ani, în 1899, a fost numit director al revistei „Școala și vieaja“. A scris un roman pedagogic „În primăvara vieții“ și eseuri „Despre educație“. Și apoi încă două lucrări cu caracter pedagogic: „Complemente circumstanțiale de mijloace“ și „Viaja integrală“. Partea cea mai populară a operei lui Ligthard este „Amintiri din copilărie“, carte scrisă într'un ton minor și într'un stil variat, bogat și atrăgător, care amintește „Amintirile“ lui Ion Creangă.

„Opera lui Ligthard nu se poate exprima în formule, cum s'a exprimat sistemul lui Herbart și a altor educatori; ea se gustă în fiecare frază scrisă de el“, zice Guning, pentrucă tot ce-a scris acest învățător se adresează inimii.

Ligthard nu și-a făcut un sistem de educație, aranjat cu îngrijire pe compartimente, un sistem doct și anchilozat, ci și-a arătat munca lui trudnică, făcută cotidian cu adâncă înțelegere și cu iubire caldă pentru inima copiilor. La sfârșitul veacului tuturor anatemele, al raționalismului materialist, formalist, rigid, sec, nimicitor de idealuri, distrugător de suflete, Ligthard oferă o pedagogie nouă, trăită de el în școală, în inima lui. Un om senin dintr'o țară cu cer brăzdat prea adesea cu nouri, îndrăznește să vorbească de suflet, Dumnezeu, de copilăria apoteozată și înțeleasă. N'a scris nici pentru savanți și nici pentru semidocți și n'a creat o doctrină, ci mai curând a indicat o atitudine, cultivând instinctul familial și simțul responsabilității.

Menirea educației după Ligthard este perfecția morală și unirea cu Dumnezeu, iar scopul final al educației este înnobilarea firii omenești. „Educația — scrie el — este desvoltarea în sensul cel mai înalt al cuvântului și purificarea vieții spirituale a indivizilor și numai prin această viață vom putea lucra la ridicare unei lumi mai bune. Orice progres merge dinăuntru în afară. Ceeace înalță sufletele, înalță moravurile și prin acestea îmbunătățește societatea“ și „să formăm oameni îndrăgiți de bogăția creațiunii și care se simt bine în locul pe care-l au, care sunt conștienți că sunt o părțică a marelui tot, pe care sentimentul, nu al egalității, ci al unității, îl împinge la frăție și care să aspire să se ridice spre

Dumnezeul unității, dela care emană orice deosebire (I. W. Guning).

„Caracterul este un mijloc de înobilare a omului, zice Ligthart, iar treapta cea mai înaltă a caracterului este sfințenia. Omul să năzuiască spre adevăr, spre bine.

Pedagogia lui Ligthart este pedagogia inimei, iubirii nemărginite pentru copii. Educația durează toată viața; totdeauna să primeze educația morală. Dacă voim să schimbăm ceva din inima copiilor, să începem cu educatorii, zice Ligthart. Trebuie formați educatori morali, înțelegători și buni, cari să crească tinerele generații. Aproximarea acestui învățător olandez de Foerster al zilelor noastre este isbitoare, cu toate că n'au știut unul de altul.

Ideile lui Ligthart despre copii sunt de actualitate abea astăzi. Iată cum vede el pe copil.

„Copilul este un spirit liber, are personalitate. Individualitatea lui trebuie respectată. Sufletul lui este o floare care înmugurește, o floare miraculoasă cu eul lui nedefinit, o sumă de predispoziții, pe care trebuie să le desvolte educația, fără să le denatureze. Omul nu este bun din fire, cum credea Rousseau, și copilul nu este o „tabula rasa“, ci o pagină pe care trebuie să cetească educatorul. Ligthart recomandă pentru studiul sufletului copilului trei mijloace: intuiția, amintirile și cunoștința de sine. Recomandă psihanaliza, fără să cunoască această știință nouă cu care se poate pătrunde în misterele sufletului omenesc.

Copilul este un primitiv. Ligthart a ghicit legea biogenetică. Copilul, după el, are secretul fericirii, fiindcă vede lumea cu ochi nevinovați. Recomandă ca tendințele copilului să nu fie respinse, ci canalizate. Educatorul să se expună pe sine, ca să câștige sufletul copilului; să se scoboare la nivelul elevilor, să facă totul cu dragoste și înțelegere, pentru că numai dragostea formează pe educatori. Iată după Ligthart care este esența educației:

Prima datorie a educatorului: „Să fi mai bun decât cei pe cari îi educi“.

A doua datorie: „Socotește-te un egal al lor, pentruca să fie unitate între ei și tine, unitate de dispoziție, de intenție, de tendință spre mai bine“.

Ligthart cere libertate pentru copii, dar o libertate limitată, îngădită. Prin libertate interesul copiilor este ajutat să le desvolte toate facultățile personale. Lăsându-i pe copii liberi, ei se arată așa cum sunt. Disciplina sîi iasă din colaborare, deci conducerea de sine a clasei și autoconducerea. Educația intelectuală să fie subordonată celei morale, să ajute la formarea caracterului.

Ligthart a fost un moderat. A criticat formalismul și verbalismul; n'a căzut în extreme, în exagerări. Simțul lui de psiholog și pedagog de elită l-a ținut permanent pe linia marilor adevăruri. Cere ca învățământul să

porniască dela interesul spontan al elevilor, să țină seamă de următoarele condițiuni: simplitate în expunere; deșteptarea interesului; preferința copiilor pentru imagini; nevoia de activitate a copilului.

La baza întregului învățământ să stea concentrarea și primatul vieții. Elevii să fie puși în fața realității, prin lecțiuni asupra lucrurilor, care deschid perspective infinite. Astfel cu ocazia vederii unei locomotive ne putem ridica la primul izvor al întregii energii, care este, pentru noi, soarele; cunoștința acestui izvor nefiind, la rândul său, decât punctul de plecare a unor probleme cărora inteligența omenească nu poate să le găsească răspunsul, dar la care inima răspunde pronunțând numele lui Dumnezeu. Pe dealtă parte, greutatea mașinii fiind necesară tracțiunii, ajungem la această concluzie, că frecarea, rezistența, e necesară mișcării și putem transpune acest adevăr în ordinea morală, anume: că numai luptând contra rezistențelor, omul face progres“.

Arta de a învăța „constă în a deștepta spiritele în așa fel ca elevii — cei mici ca și cei mari — să vadă, ei însuși și să trăiască realitățile materiale și spirituale. Și oricine dă un asemenea învățământ, dă adevărate lecții asupra lucrurilor.

Materia de învățământ nu se poate lua decât din natură în toată plinătatea ei. Natura este totul: și din nemărginita varietate a subiectelor ce ni le oferă, trebuie să facem o alegere. Această alegere s'o facem după principiile următoare: „Să facă pe copii să cunoască ceea ce-i înconjoară; să-l prepare pentru învățământul din anii următori și pentru viață; să le deschidă ochii asupra legăturilor dintre diferitele domenii ale naturii și ale vieții oamenilor“.

Învățământul lui Ligthart este aranjat pe semestre, ceva foarte apropiat de ceea ce numim astăzi „centre de interes“.

„Cartea, spune Ligthart, a făcut din școală o închiziție. A luat locul profesorului“. Școala să fie dorită de copii, pentru că sarcina sfântă a acestui instituții e hrana pe care o poate da inimii.

Rezumând cele scrise despre Ligthart, observăm că învățătorul din Tulinghsstrase a adus în școala-cazarmă și formalistă următoarele schimbări: libertatea; viața integrală; concentrarea învățământului; observația și importanța aplicativă a intuiției. Toate acestea se bazează pe puțința de înțelegere și simțire a elevului și pe arta de a înfăptui a învățătorului. La baza tuturor să stea două puncte cardinale: primatul vieții și moralitatea.

Ce putem învăța noi, Români, dela Ligthart? Tot, absolut tot, pentru că acest învățător crescut pe malul Mării Nordului a vorbit cu genul lui și cu iubirea lui pentru toți oamenii. Și deacea adevărurile spuse de el sunt tot atât de valabile în Tulinghsstrase, pe cheiurile Janckee, sub chiparoșii mediteranieni, la Tobolsk sau la Tochio și pe malurile Danubiului bătrân, unde un popor tânăr a început să se caute și să se înțeleagă pe sine, în toată frumusețea lui de gând, de faptă și de ideal.

III. INCERCĂRI ȘI REALIZĂRI

Școlile și alte organizații culturale din Topoloveni și împrejurimi¹⁾

Am răspuns cu plăcere dorinței ce mi s'a exprimat, de a vorbi despre școlile și celelalte organizațiuni culturale realizate la Topoloveni și împrejurimi, cu concursul inițiativei particulare, fie individuale, fie mai ales concentrate în cooperativele locale.

Cunoaștem cu toții interesul ce pune Fundația Culturală Regală „Principele Carol” pe inițiativele particulare pentru a trezi la viața culturală satele și mai ales tineretul din satele românești. Este una din cele mai fericite idei și porniri ale M. S. Regelui Carol II-lea încă de pe când era tânăr Prinț Moștenitor. Astăzi se dezvoltă pe tot cuprinsul țării *Cămine Culturale* în jurul cărora se țese din zi în zi o rețea de așezăminte de luminare și îndrumare a satelor.

Proaspetele mari discursuri ale M. Sale — ținute la Academia Română și la Universitatea din Cluj — învederează că a rămas, și ca Suveran, statornic credincios al acestei idei îmbogățite și primentite printr'o experiență susținută și bogată în roade.

Au arătat încă ceva mai mult că M. S. vede în sufletul țăranului român fântâna vieții sufletești a întregului Neam Românesc și isvorul forțelor de reînnoire și întărire a Statului Românesc.

Grija înălțării acestui suflet și a întregii vieți a satelor, este problema, cheie a problemelor de stat ale țării.

Educarea generală a satelor.

Modestele înfăptuiri culturale, unele realizate, altele începute și altele plănuite la Topoloveni și împrejurimi, se încadrează în largul program de educare generală a satelor, folosind împrejurările și posibilitățile locale.

---

1) Conferință ținută la Radio, Marți 22 Iunie 1937, de către d-l Ion Mihalache, președintele partidului național-țărănesc.

Urmărim la Topoloveni și împrejurimi un sistem întreg și practic de învățământ și educație a copilului țăran — băieți și fete — a săteanului și a sălencii. Voi arăta mai întâi ce s'a realizat și suntem pe cale să completăm ca învățământ și educație pentru copil și adolescent; apoi pentru săteni și sălence.

1. Pentru copilul de curând născut, începând încă prin măsurile ce privesc protecția mamei — și continuând până la vârsta intrării în grădina de copii — supravegherea educației, în special grija sănătății, revine medicului comunal și sorei de caritate (sau infirmierei-moașe). În acest scop s'a creat la Topoloveni un așezământ special pe baza cooperativă, cu ajutoare însemnate adunate de pretulindenii, cu contribuția mai mică a sătenilor și mai mare a cooperativelor locale, așa numita „Cooperativa Casa Sănătății Topoloveni“. Cooperativa va lua în curând ființă juridică, având până acum local construit și instalațiile aproape gata.

Cooperativa „Casa Sănătății Topoloveni“ își propune scopuri mai largi: asanarea igienică a locuinței și a satului, combaterea boalelor, întreținerea unui dispensar, băi populare, captarea apelor, lumină electrică și altele. Conducerea tehnică e încredințată medicului legienist, ajutat de infirmiera moașe pe cari îl vom aduce la Cooperativă.

Astfel de cooperative de igienă cu un scop însă mai limitat, funcționează de vre-o 15 ani în Jugoslavia. Am luat cunoștință la fața locului, acum vre-o trei ani de frumoasele lor rezultate. Anul acesta ministerul sănătății din România a trimis o comisie să le studieze.

2. Dela vârsta de 4 și până la 7 ani copiii topolovenilor merg obligatoriu la grădina de copii. Această grădină de copii funcționează dinainte de războiu, din 1913 și a fost întemeiată din inițiativa particulară, prin societatea „Indrumarea“ în fruntea căreia se afla d-na Marla Mihail Vlădescu, soția fostului ministru Mihail Vlădescu.

D-na Vlădescu a lucrat cu mult suflet pentru propășirea acestei instituții. Câtva timp s'au ținut aci și niște cursuri libere de bucătărie practică cu elevele și absolventele școlii primare, conduse de o ardeleancă.

Mai târziu grădina de copii a trecut la Stat. Nu se poate spune că s'a făcut un progres. Grădinile de copii ale Statului sunt reglementate după tipicul școlilor primare. Vacanțele se dau după nevoile conducătoarelor, nu după nevoile părinților. Pe când era particulară, grădina de copii din Topoloveni ținea cursurile vara, când părinții sunt ocupați și dădea vacanță iarna, când părinții stau acasă și afară este frig. Azi e dandoselea. E un mare neajuns, de care suferă toate grădinile de copii dela sate.

3. După vârsta de 7 ani, copiii intră firește, în școlile primare cari funcționează după normele legale.

Învățământul primar superior.

În ceea ce privește însă învățământul primar superior (supra primar) în Topoloveni se urmează experiența cea mai interesantă și atragem atenția asupra ei. Această experiență se face tot cu sprijinul inițiativei particulare și este în curs, deocamdată, numai pentru fete.

Se știe că legea învățământului prevede obligatoriu 4 ani de școală primară propriu zisă — cu care un absolvent poate merge în școlile secundare — precum și un învățământ prelungit de trei ani pentru cei ce rămân acasă, băieți sau fete.

Acest învățământ, numit nepotrivit și complimentar, este destinat după spiritul legii să inițieze elevii în cunoștințe și deprinderi practice legale cu viața și mediul local.

În multe părți din țară acest învățământ suprapus prin cele 3 clase, este privit de săteni ca o pacoste. Se exceptează acele centre unde s'au putut înjgheba: un atelier, un curs de gospodărie sau orice aplicații agricole pe teren; acolo frecvența și judecata este alta.

Trebue să recunoaștem că în bună parte sătenii au dreptate. De cele mai multe ori învățătorii fac drept învățământ supra-primar, un fel de repetiție a materiei din cele 4 clase primare, nefiind pregăliți în chip special să predea cunoștințe și îndeletniciri practice pe teren, în natură, în ateliere.

Băieți și fete de 14, 15 și 16 ani vin împreună la astfel de cursuri, în orele de după amiază, iar pe timp de iarnă se întorc seara pe întuneric. Mamele trebue să se țină după fete. Primăvara și toamna, părinții prețuesc că mai mult ar face munca lor în gospodărie, decât timpul pierdut cu astfel de repetiții la școală. Vă închipuiți că un așa învățământ destinat să fie o introducere în viață, nu poate trezi decât ostilitate la părinți, de-zinteresare la școlari.

Mai ales când e vorba de fete. E vârsta când ele trebue să învețe menajul casei și să lucreze zestre.

Trebue o adaptare în privința vârstei elevilor, programe și sezoanele de aplicare.

Aflați acum că la Topoloveni un astfel de învățământ, ajustat realității, a fost cerut de sat, și încă pentru fete. Ceea ce înseamnă că dacă se face simțit, încetează de a fi pacoste și devine necesitate.

Cum s'a făcut simțit la Topoloveni?

A fost deajuns ca părinții să vadă ce pot învăța fetele dela niște maestre bune, pe timpul unor cursuri ambulante ținute acum trei ani, cu sătencele, cursuri despre care voiu vorbi mai la urmă. Când au văzut sătenii ce poate ieși din mâna soțiilor și fetelor lor, au cerut să le facem școală permanentă în sat pentru fete. Și așa s'a întâmplat că astăzi avem

școală supraprimară aparte și permanentă pentru fetele din sat, obligatoriu 3 ani, cu program special și maestre speciale.

Minunea s'a repetat la fel și în comuna apropiată Priboeni, tot în urma unor cursuri ambulante; și pe cale să se repete și la Rucăr și Dragoslavele, la celălalt capăt al județului, unde astăzi funcționează două din astfel de cursuri.

Văzând această tragere de inimă, mi-am dăruit gospodăria mea din Topoloveni acestei școli. Și deoarece casa mea era neincăpătoare, acum se construiește un local nou cuprinzând: săli de clasă, sală de atelier, cancelarie, locuință pentru maestre, dormitor pentru elevele interne și toate câte mai trebuesc unei astfel de școli. Apoi lângă școală vine casa jărănească model, mobilată jărănește cu grădiniță de flori și de zarzavat, cu curte de păsări, grajd de vite și altele, ca s'o aibă elevele tot timpul pildă vie sub ochi.

La această școală se învață cunoștințe teoretice, numai atâta cât este nevoie ca fetele să priceapă de ce este bine să facă așa și nu altfel în cutare lucrare practică ce trece prin mâinile lor. La care se adaugă, firește, cunoștințe generale de istorie, geografie, aritmetică și contabilitate practică deprinderi religioase, muzică, etc. Tot restul timpului, de dimineață și după masă, elevele îl petrec cu lucrări practice, în serii și prin rotații o echipă la bucătărie, alta în curte și grădină, alta la atelier. Sunt două maestre și o directoare. Directoarea va supraveghea în acelaș timp cursurile ambulante din Topoloveni. Planul este ca aceste cursuri ambulante să roiască împrejurul școlii din Topoloveni, așa ca la 4-5 ani să revie din nou în fiecare sat, până când vom ajunge ca fiecare să aibă cursuri complementare de fete.

Sunt vreo 30 de eleve din Topoloveni care urmează regulat. Mai sunt câteva care ar trebui să vină și nu vin. Comitetul care conduce școala, studiază ajutorarea lor cu încălțăminte și îmbrăcăminte, ca să poată veni și acelea. Cele îndărătnice, totuși se amendează.

Toate elevele iau laptele dimineața la școală și toate prânzesc la școală. Seara se servește masa numai internelor, adică celor de serviciu. Fiecare elevă e internă o săptămână pe lună. Internarea cu rotație e cea mai practică măsură de a deprinde elevele cu curățenie, ordine, înerea casei, a curții, a grădinei. Internele de rând procură în acelaș timp mâna de lucru permanent necesară școlii. Vacanțele se dau ca la școala primară, dar săptămâna pe lună la internat se continuă și în timpul vacanțelor, de către eleve, în serii.

În orele libere, muestrele inspectează acasă atât elevele cât și sântencele, mai ales pe cele ce au făcut cursuri de gospodărie. Școala distribuie în sat semințe de flori și zarzavat, supraveghiând îngrijirea lor.

Pentru utilizarea după absolvire a fetelor mai sărace și care au aptitudini, ne gândim să înființăm pe lângă școală un atelier industrial de lucrări casnice. Ne gândim de asemenea ca școala să ia asupra-și restaurantul cooperativei „Infrățirea“ care are în proprietatea sa târgul duminical „Carcinovol“, precum am văzut la unele școli de gospodărie dirijate de institutul de cercetări menajere.

Școala mai intenționează să întrețină o cantină pentru masa de prânz a copiilor dela grădiniță și a școlarilor mai săraci și să servească zilnic câte un pahar de lapte tuturor școlarilor, cu concursul cooperativei „Casa Sănătăței“, care are în programul ei realizarea acestei dorințe.

Școala este condusă de un comitet local și are statut special. Ea este sprijinită de cooperativele locale.

Cea mai mare parte din fonduri — mai ales pentru local, s'au procurat din serbări și din donații; iar ministerul educației naționale plătește maestrele și acordă câteva burse pentru întreținerea internelor.

Școala urmărește să devină un centru regional pentru 10-15 comune, în care vor circula cursuri ambulante, până când fiecare comună va putea avea o școală permanentă de fete.

O astfel de școală primară superioară intenționăm să facem și pentru băieți, servindu-ne în acest scop de mica fermă pomicolă, și viticolă, proprietate a statului, aflată în Topoloveni. Cursurile vor fi aranjate după aceeași metodă.

Rolul școlilor practice supra-primare.

Școlile practice supra-primare cu programe regionale, trebuie să umple țara în timpul cel mai scurt cu puțință.

Clasele primare elementare nu pot urmări decât să dea intuiții practice pentru viață. Acolo nu putem cere mai mult decât ca porțile sufletului copilăresc să stea mereu deschise spre viață, prin dezvoltarea interesului către natura și munca înconjurătoare. Dar după vârsta de 12 ani se pot iniția deprinderi practice în mijlocul mediului înconjurător, pentru înțelegerea și utilizarea practică a lui.

Mergând în Cehoslovacia am fost surprins să aud că acolo toți țărani și toate țărancele trec prin școli agricole. Interesându-mă, am aflat că aceste școli agricole sunt mai în fiecare comună și ele nu sunt altceva decât ceea ce înțeleg eu învățământul supra-primar și complimentar practic local. Iată deci că această puțință vom avea-o și noi. La acest lucru trebuie să ia parte și Statul și administrația județeană și comunală și inițiativele particulare locale, stimulate și concentrate prin cooperatie. Dacă am porni cu o mie de astfel de centre, pentru cele vreo 10.000 de comune, curând s'ar umple țara și sacrificiul bănesc n'ar fi prea mare din partea Statului.

Trebuie deasemenea încurajate prin diferite mijloace toate inițiativele

particulare ce s'ar pune în serviciul unei astfel de idei. Poporul român e cunoscut prin generozitatea lui. Gum se face că Românii nu obișnuiesc să-și testeze averea lor, parțial sau total, pentru opere culturale? E o problemă care trebuie să-și caute cheia. Ce n'ar răsări din astfel de inițiative în folosul culturii populare?

Universitățile țărănești.

4. Trec mai departe. Învățământul pentru băești nu trebuie să se oprească aci. El trebuie să meargă înainte până la obligațiile militare, tocmai la vârsta critică când se conturează ființa sufletească a tineretului și se pun temelile profesiei. Acum trebuie ajutat mai mult acest tineret. Am experimentat cu sătenii maturi așa numitele „universități țărănești». Am văzut setea lor de a afla, mai ales la tineret. Astăzi, tineretul dela 18—20 ani este încadrat în disciplina premilitară. E o idee foarte bună. Ea trebuie prinsă și organizată în formele care să dea maximum de folos pentru indivizi și societate. Cred că la acest lucru vom putea ajunge prin școlile țărănești, după o inspirație daneză, dar pe tiparul realităților noastre. Ele ar putea umple ținara în centrele rurale mai răsărite.

Pentru vârsta de 18—20 ani, ele pot avea, prin modificarea Legii, un caracter de învățământ obligatoriu, cu compensare de reduceri de termen militar; pentru cei trecuți prin armată, caracter facultativ.

Intenționăm să complectăm pe calea aceasta experiența dela Topoloveni.

Cursurile ar putea dura 3 ierni, cu continuare în anume zile sau săptămâni de concentrare în sezoanele de muncă.

Ar avea: a) *secția militară* cu învățământ, exerciții practice și educație militară — dând puțința să se facă acasă tot ceea ce se poate, din serviciul ostășesc, cu cheltueli mult mai mici; b) *secția socială* — cu lucrări de folos obșteșc pentru comună, poliție rurală, ajutoare la invalizi, văduve, săraci, precum și rânduirea gospodăriei fiecărui elev după cerințele progresului, etc.; c) *secția de cultură generală și educație*; fiecare echipă trecând prin toate acestea. Ideia are nevoie de o examinare mai de aproape. Eu vreau numai să schițez pe ce cale intenționăm să încheem învățământul și educația tineretului din Topoloveni.

Cursuri libere.

5. Cursuri libere.

Mai experimentăm încă și alte cursuri; aceste-s cu toful libere și potrivite cerințelor locale. De curând am înființat — tot cu sprijinul cooperației și al inițiativei particulare — o școală de fanfare țărănești pe care vom acum s'o așezăm tot pe baze cooperative sub protecția Federației din Topoloveni, ținzând a întemeia fanfare țărănești filiale în comunele mai mari din regiunea unde lucrează Federația. Deocamdată urmează la școală 25

de tineri în vârstă de 14 - 17 ani, care iau lecții cu vreo 22 de instrumente, sub conducerea unui foarte bun plutonier major pensionar, provenit din muzicile militare, recomandat de Inspectoratul Muzicilor Militare din București.

Elevii sunt din Topoloveni și din cele vreo trei comune înconjurătoare (ca să poată merge seara acasă). Progresele sunt uimitoare: în trei luni au învățat notele și cântă în cor instrumental (firește după note): Trăiască Regele, un marș, o rugăciune, o horă și alte vreo două trei cântece. Vin cu pasiune la cursuri; nu lipsește unul; le-am făcut și uniforme.

Satele vecine încep a-mi cere să le fac la fel. În Dobrești s'au și început înscrieri de membri și adunări de cotizații pentru întemeierea unei astfel de fanfare.

Școlile cu oameni maturi.

Acum câteva cuvinte și pentru școlile cu oamenii maturi.

1) Mai întâi cooperația locală ce funcționează de mult timp. Federala, Banca populară, Cooperativa Vinicolă, Cooperativa de proprietate comună a pădurii și a țârgului Cărcinov și altele fac fiecare educație cooperativă de specialitate. Nu e locul să vorbim de aceasta în amănunte, dar cade să arăt că a așezat bazele și mișcării culturale propriu zise.

Federala Podgoria are un fond cultural pentru stimulare și ajutorare de inițiative culturale în regiune. Împreună cu Banca populară au acordat o serie de premii pentru cele mai frumoase costume naționale și astfel au izbutit încă înainte de războiu a reintroduce costumele naționale în Topoloveni.

2) Apoi Federala a construit o sală de teatru și de cinematograf.

3) Societatea culturală-artistică numită „Dumitru Mihalache“, după numele învățătorului din sat mori vitejește în război, înființată de învățători și preoții din localitate și din satele vecine, își propune să dea viață permanentă acestei săli cu teatru, coruri și șezători. Primele începuturi au fost încununale de succes. În Topoloveni, satul Goleștii Badii, funcționează cu rezultate foarte frumoase, un cor țărănesc condus de cântărețul satului.

4) Cursuri sistematice cu oamenii maturi s'au ținut în Topoloveni prin:

a) O așa zisă Universitate țărănească cu bărbați și

b) Și cursuri de gospodărie ambulantă cu femeile.

Cursurile de „Universitate Țărănească“ au durat numai un an. Inițiativa și atenția locală s'a concentrat apoi în special asupra celorlalte întreprinderi culturale, cu un caracter mai practic. Ele însă s'au urmat regulat timp de trei ani în satele vecine Leordeni și Priboeni și timp de doi ani la Ștefănești.

Iată în ce constau aceste cursuri:

Un comitet local pregătește o sală și ascultătorii de bună voce, săteni

și sătence de orice vârstă. Comitetul își arată părerea asupra subiectelor care ar fi mai potrivite cu nevoile locale, rămânând ca asupra acestui lucru să hotărîm după ce ne înțelegeam și cu profesorii sau conferențiarii. Comitetul se îngrijește deasemenea de transportul conferențiarilor și, dacă e cazul, și de masă.

Unele conferințe au fost însoțite de proiecțiuni cinematografice. S'a remarcat că la fiecare din aceste cursuri, un număr de câte 30-50 de săteni au venit regulat timp de trei ani, în cele 20-25 Duminici cât durează un curs, între Noembrie și Mai. Nivelul mintal al acelor săteni se vedea din ce în ce mai ridicat. Mulți pun diferite chestiuni. În timpul din urmă s'au cerut stăruitor subiecte și demonstrații practice.

Cursurile ambulante de gospodărie.

Cu mult mai interesante au fost cursurile ambulante de gospodărie pentru femei și fete. Ele au început în Topoloveni acum trei ani, durând din Noembrie până la Aprilie. Rezultatul lor a fost așa de îmbucurător încât satele vecine le-au cerut pe întrecere, iar sătenii din Topoloveni au prelinș. precum am spus, permanetizarea lor pentru fete. Dela Topoloveni aceste cursuri au trecut la Dobrești, Domnești, Priboeni, Leordeni, Ciulnița și acum sunt la Dragoslavele și Rucăr ; au fost deasemenea și la Stâlpeni, numai pentru fete.

În ce constau aceste cursuri ?

Se aduc în comună două maestre bune, una specializată în gătitu mâncărilor, alta în lucrările de menaj (țesut, spălat, călcat, cârpiț, curățit, etc.) Maestrele au fost recomandate prin Institutul de cercelări gospodărești, condus de d-na Maria General Dobrescu. Găsesc prilejul a aduce aci călduroase omagii vrednicei și priceputei inspectoare generale a școlilor de menaj, d-na Maria Gl. Dobrescu, cu concursul căreia am început aceste cursuri și pe care d-sa continuă a le supraveghea.

Maestrele sunt plătite de Ministerul Educației Naționale, care ne-a dat concursul cerut ; la început le-am plătit noi câțva timp.

Un comitet local pregătește localul, supraveghează frecvența și procură materialul.

La frecvență se înscriu de bună voe femeile și fetele din sat, obligându-se fiecare a urma regulat o zi pe săptămână timp de 4-5 luni.

La Topoloveni femeile au prânzit la școală, cele mai bogate au adus costul de 5-6 lei, pentru cele mai sărace a contribuit comitetul cu suma adunată de ici colo. La alte școli iau numai o gustare la școală, și mănâncă acasă. Atunci nu contribuie cu cotizația. Este absolut necesar ca femeile fruntașe și luminate să dea pildă înscrierii—ca să se fac demonstrativ dovada că a învăța nu e rușine. Mai peste tot, preoteasa, învățătoarele și

soțiile de frunțași au fost primele înscrise, Se înscriu astfel 80—150 eleve care vin în serii de câte 15—25 pe zi, cam pe cătune. Membrii comitetului le țin în evidență prezența.

Se pregătesc aceleași mâncări în tot cursul săptămânii, pentru fiecare serie în parte.

Atelierul constă din mici obiecte indicate de maestre.

Materialul se procură de comitet, după cererea maestrelor.

De dimineață se face bucătărie, după amiază lucrări de menaj în casă, în curte, în grădină, când nu e iarnă. Maestrele inspectează acasă pe fiecare elevă în timpul liber. Sunt vizitate și celelalte femei. La început se opun, dar apoi ajung de cer ele însăși vizita.

Pe cât se poate, e mai bine ca elevele să mănânce la prânz împreună la școală. Își apreciază pe loc roadele muncii, apoi câștigă timp și totodată învață să și mănânce frumos, să și servească bine.

La sfârșitul cursului dau un concurs practic de gătit, în fața publicului cu feluri de bucate frase la sorți pe loc.

Cursurile la Topoloveni au costat cam 25.000 lei, afară firește de masa expoziției de închidere.

În satele unde s'a pregătit numai pentru gustare, elevele mergând să prânzească acasă, pentru a se reîntoarce după prânz, cheltuelile s'au redus la 10—12.000 lei pentru cele 4-5 luni.

Ca să se vadă rezultatul acestor cursuri, voi cita două fapte: Într'o zi întâlnind pe consăteanul meu Gheorghe Mihai, dulgher, acesta îmi spune: »Domnule Mihalache, din tot ce ai făcut d-ta la Topoloveni, pe nici una n'ai picnit-o ca p'asta, cu gătitul mâncării.

— Da ce ai mâncat azi?

— Azi am mâncat supă de legume și cartofi umpluți cu carne.

— Dar ieri?

— Ieri? Ieri a fost Vineri. Am mâncat icre de fasole și ghiveciu de post. Ajunserăm să mâncăm și noi ca boerii; și asta așa din lucrurile noastre pe care nu le băgăm în seamă.

Un alt fapt. Citesc câteva rânduri din scrisoarea unui inspector de de gărzi financiare, care merge prin țară, vede și compară.

»Domnule președinte. Desigur că o să vă mire aceste rânduri, iată eu găesc să vă aduc la cunoștință o faptă care pe dv. vă interesează așa de mult.

Ca șef al secției de gardă financiară a Muscelului, am avut prilejul că cutreer toate comunele județului unde am luat masa la cârciumi sau pela gospodari bogași sau săraci. Fiecare a servit masa cum s'a priceput, mai mult sau mai puțin pregătit și în cele mai multe cazuri, chiar la cei cu dare de mână, destul de rău pregătită. Un singur caz, care a ieșit din obișnuit și mi-a atras luarea aminte, a fost în comuna Priboeni. Anul trecut

având o cercetare în această comună, foarte stăruitor am fost poftit la masă de agentul de percepție Tudorică Badea, pe care cred că-l cunoașteți. Deși se găsea unde să iau masa, fiind trei-patru cârciumi, totuși față de atâta stăruință, m'am supus invitației. Eram și cu receptorul comunei și încă un funcționar din garda financiară. Am intrat în casa omului și ne-a poftit într-o cameră unda ne aștepta masa așezată. Felul cum era gătită mi-a oprit dela început atenția. O față de masă albă, curată, frumos călcată, tacâmurile lucioase, farfuriile se vedeau deasemenea strălucind, iar în mijlocul mesei un vas cu flori. În timp ce stam la masă, iată că trece pragul ușii și gospodina, curat și îngrijit îmbrăcată, cu stficiune delicată îmi întinde mâna și își spune numele, după care începe să servească masa.

Mi se aduc ochturi românești bine preparate, prezentate frumos și garnisite cu verdeață. Urmează o ciorbă de miel la fel de bine pregătită și ca gust și ca aspect, apoi friptură de ied, gustoasă, bine coaptă până la os, cu o coajă rumenă. Era așa de bună că am luat de două ori. De obicei friptura se servește nefriptă sau roșie la atâtea case zise alese. De data aceasta, aici la Priboeni, am găsit altfel. Tot mâncam cu poftă din toate și nu mă săturam. Lăudam întruna mâncarea și femeia era ochi și urechi la mine, să vadă dacă îmi place mâncarea și era fericită atunci când spuneam că sunt foarte bine pregătite. În urmă ni se servește prăjituri. Întrebai: „Aveți cofetărie pe aici prin Pribeni“? „Nu, îmi răspunde femeia fericită și roșie în obraz, că a putut face această surpriză. Sunt făcute de mine“. Dar cum, de unde știi să faci așa prăjituri și mâncări bune? Știu, îmi răspunde femeia, că am fost în școala de gospodărie dela noi din sat.

Vă închipuiți câtă mulțumire am avut, când am putut vedea rezultatul practic al școalelor organizate de d-v. Imi dau seama de însemnătatea lor și de greutatea ce au și tocmai pentru aceste motive, după micile mele puteri, am trimis pe adresa școlii din Topoloveni un sac cu făină, cu nădejdea că voi putea și eu ajula cu ceva această școală de ridicare gospodărească prin femei“.

Iată două certificate populare, pornite din inimă, ba și din stomac, amândouă pe deplin satisfăcute.

O țară care are 80% din populație țărani—ere cea dintâi datorie să lucreze, să îndrumeze, să înalțe pe acest țăran. Nu se poate înălțare materială fără înălțare sufletească și trupească. „Minte sănătoasă în trup sănătos“.

Cu mintea neluminată, rămânem țara întunericului — unde munca se irosește, boala cotropește, viața se topește. Când Dumnezeu a început facerea lumii, a început cu lumina. „Să fie lumină! Și lumină fu“. Apoi au venit celelalte ale pământului. Când se pornește zidirea unei țări noi, cea dintâi poruncă stăpânitoare ce auzim este: Să fie lumină la sate! Lumină și sănătate! Pentru ele să sărim să ajutăm, care cu ce putem.

Ion Mihalache

IV. CRONICĂ. — RECENZII. — REVISTA REVISTELOR

Apărem cu întârziere... Vina nu o purtăm noi ci stimații noștri abonați, cari nu s'au grăbit să plătească abonamentul. Revista noastră, care se sprijină doar pe abonamente și încurajarea ce am primit de pretutindeni, nu poate apare regulat, dacă cititorii ei nu-și îndeplinesc obligațiunile. Facem un călduros apel la toți acei cari au simțit necesitatea unei astfel de reviste, să se pună la curent cu plata abonamentului.

Noi făgăuim în schimb apariția regulată.

Cu acest prilej, mulțumim și colaboratorilor noștri, care au pătruns rostul revistei și au fost întotdeauna la datorie.

REDACȚIA

* * *

Laboratorul de psihologie de pe lângă Universitatea din București ne roagă să publicăm următoarele :

Laboratorul face cunoscut membrilor corpului didactic din mediul rural, că în vara acestui an (1937), echipe special instruite vor merge la sate pentru a experimenta teste psihologice și pentru a face măsurători antropometrice asupra elevilor din mediul rural, — în vederea construirii etaloanelor specifice mediului rural, etaloane care lipsesc în țara noastră și care vor fi construite în vara aceasta, prin munca și cheltuiala Laboratorului din București. Echipierii, licențiași și studenți ai Facultății de Filosofie din București, vor fi continuu sub supravegherea directă a D-lor Profesor C. RĂDULESCU-MOTRU și Șef de lucrări I. M. NESTOR. Cheltuelile de deplasare, quartiruire și întreținere, precum și costul materialului psihologic și antropometric, cade cu totul în sarcina Laboratorului, autoritățile sau colegii învățători, neavând să contribuie absolut cu nimic la această operă, atât de necesară lotuși corpului didactic. Activitatea aceasta este sprijinită numai din donațiunile pe care Laboratorul le-a primit și le va mai primi până la 1 Iunie 1937.

Campania începe la 1 Iulie 1937 și ține până la 1 Octomvrie. Colegii din învățământul primar rural, care au o populație școlară bogată și alte sate împrejurul lor, apropiate, — sunț rugați să comunice acest lucru Laboratorului. Căci vor fi preferate satele și regiunile unde se află o populație numeroasă de elevi, pentru a se face cât mai multe cercetări deodată și

pentru a diminua cheltuelile. Totul trebuie comunicat *din vreme*, pentru a se închea un program cât mai rațional cu puțință și cât mai rodnic în rezultate.

Colegii sunt rugați să sprijine cât mai masiv această activitate, necesară în primul rând membrilor corpului didactic.

Donajiile se trimit direct pe adresa Laboratorului de Psihologie, Facultatea de Filosofie, strada Edgar Quinet, București.

Un omagiu învățătoresc memoriei lui I. Creangă. — Basmele lui Ion Creangă au prins aripile lui Eol. Circulă din ce în ce mai mult în masele știutorilor de carte, iar cetitorii rurali le caută ca pe-un har binefăcător, beatudinizant, transmiiându-le dela unul la altul ca o fericită contagiune humoristică. Alături de aceste minuni ale povestitorului humuleștean, circulă un tezaur vast de variante necunoscute în majoritate folkloriștilor, variante care se uită, sunt amenințate cu dispariția. Învățătorii nemțeni — și mai ales acei cari locuiesc pe o rază de 30 Km. în jurul Humuleștilor — le-ar putea aduna cu ușurință, salvându-le dela peire. Este cel mai frumos omagiu pe care l-ar putea aduce dascălii marelui nostru înaintaș. Cine face începutul ?

O propunere. — Rugăm pe cetitorii și abonații revistei noastre să pună elevii să desemneze, dându-li-se următoarele două teme :

1. Casa visurilor mele ;

2. Cum ași dori eu să fie sala de clas în care învățăm.

Iar rezultatul, adică lucrările, să ni-le trimită la redacție cu mențiunea pe plic : desemne.

Conferințele generale ale învățătorilor sunt uitate cu desăvîrșire. Dece ? Dece tocmai acum când sunt de actualitate atâtea probleme profesionale și când se simte nevoia unei perfecte solidarități a corpului didactic primar ?

Biblioteca pentru copii. — Foarte mulți copii vagabondează pe străzi, toată ziua, fără nici o ocupație. S'ar putea întemeia o bibliotecă publică pentru ei, undeva în centrul orașului, care să-i ocupe și să-i înobileze. Și aceasta fără prea mari sacrificii din partea comunei. Nu ?

RECENZII

Dr. I. Sima. — *Desvoltarea copiilor influențată de secrețiunea glandelor interne.* — Edit. Cugetarea, București. Prețul 60 lei.

Endocrinologia este o știință nouă. Studiul de popularizare, conferințe, articole numeroase de ziare, reviste beletristice și medicale, au lămurit marelui public care este rolul glandelor cu secreție internă în viața noastră fizică și sufletească. O sumă de taine ale corpului omenesc au fost disecate și explicate ca o simplă propozițiune desvoltată tipică, datorită acestei științi.

Imixtiunea endocrinologiei în educație este și mai nouă. Am impresia că abia începe să fie luată în seamă. Cartea d-lui doctor Sima este o dovadă că este așa. Avem în școlile primare și secundare o sumă mare de elevi cari nu învață, rămân repelenți din an în an, categorisiți drept leneși și o altă sumă care înălbesc, cu obrăznicile lor, înainte de vreme pe părinți, profesori și învățători. Știe și un cetățean strein de problemele învățământului ce sancțiuni primesc și unii și alții.

Autorul cărții despre care am deschis vorba, după o îndelungată experiență la un liceu din București, ne arată că toată variația sub sau peste medie a elevilor se datorește aproape în toate cazurile funcționării defectoase a glandelor cu secreție internă.

În prima parte a cărții d-sa insistă asupra legăturilor dintre glande, creșterea fizică și creșterea sufletească. Arată: care este evoluția unei dezvoltări normale, fiziologice, cum trebuie privită creșterea în înălțime, rolul glandelor în dezvoltarea copilului, pubertatea, cum putem cunoaște insuficiența glandelor, tulburările în legătură cu glanda tyroidă, tulburările sufletești, raportul dintre creșterea fizică și cea sufletească, cauzele întâzierii (hypotrophia), hipertrophia și cauzele ei. Iar în partea II tratând aptitudinea de a învăța a copilului, scrie despre raportul dintre glanda tyroidă și inteligență, timusul, glandele epifiză, hipofiză, genitale, suprarenale, paratiroidă și viața sufletească.

Cartea d-lui dr. Sima este numai un jalon din studiul pe care trebuie să-l întreprindă medicii români în școlile noastre publice și deaceia se referă aproape numai la elevii de liceu și folosește etaloane streine cum este acela a lui Variot-Chamel. Cu toate acestea aduce multe, foarte multe noutăți pentru toți acei cari avem de-aface zilnic cu copiii de toate vârstele mintale și cronologice. Ne pune în situația de a ne da seamă de fiecare elev în parte, când depășește normalul. Deaceia o recomandăm cu insistență spre lectură tuturor educatorilor și părinților.

I. M. Nestor — Diagnosticarea inteligenței copiilor între 9—14 ani. (Test Kuhlman—Andersen). Ed. Soc. Române de Cercetări psihologice, București, 1937. Prețul 60 lei.

Un test pentru diagnosticarea unei facultăți sufletești a elevului român este bun și de folos, atunci când este adaptat — corespunde realităților psihologice dela noi — etalonat — indică o cotare reală, în urma adaptării — și practic — dă experimentatorului posibilitatea să lucreze cu ușurință în minimum de timp și cu maximum de rezultate. Testul Kuhlman—Andersen, ajustat de d-l I. M. Nestor pe măsura psihologiei infantile dela noi, îndeplinește aceste condițiuni. Harnicul și entuziastul șef de lucrări dela Laboratul de psihologie a Univ. din București l-a aplicat și etalonat la 4.500 elevi români, în diferite puncte ale țării, fie în orașe, fie în sate. Într'o broșură

de 60 pagini, autorul începe prin a da definiția inteligenții, care este proprietatea individului de a stabili relații corecte între elemente, de a elabora grupări logice... După aceea sunt indicate școlile unde s'a aplicat testul, descrierea integrală a testului și instrucțiuni precise și clare pentru aplicarea lui. Discută îndreptarea rezultatelor obținute și pledează pentru prezentarea lor cea mai completă posibilă, ca să vină în ajutorul educatorilor cari vor să folosească metodele experimentale. Autorul consideră ca o dovadă de prolixitate științifică prezentarea posibilităților, pentru psiholog și educator, de a controla și verifica valoarea diagnosticală a testului. După aceea d-l I. M. Nestor arată cum se calculează curba de frecvență, coeficientul de validitate, de fidelitate, de omogenitate, de constanță, a valorii diferențierii și a valorii pronosticale a testului. Urmează apoi formula de calcul a coef. de inteligență cu tabloul de teoreme, după vârste și mediu (urban sau rural) cu modele de calcul pentru fiecare caz în parte.

Analizând apoi rezultatele d. I. M. N. crede că valoarea diagnosticală a testului nu se mai poate discuta. În încheiere arată că testul Kuhlman—Andersen se poate utiliza cu succes pentru orientarea profesională și pentru selecția recruților în armată. Pentru aceste cazuri trebuie construit e-taloanele respective.

Lucrarea d-lui I. M. Nestor este un pas înainte spre psihologia românească. Este apoi un îndreptar serios și practic pentru diagnosticarea elevilor noștri. Deaceia o și recomandăm cu toată căldura.

Pierre Bovet. — Psihanaliză și educație. Trad. de Victor N. Popescu. Ed. librăriei Principele Mircea. Prețul 24 lei.

Psihanaliza este la modă, așa cum era cu vreo 30 ani în urmă en vogue colita, sau cum este astăzi colibaciloza. Este cunoscută, poate prea cunoscută. I se cunosc avantajii, desavantajii, metodele, intemeitorul. De ea se interesează toată lumea: medicii, scriitorii, educatorii, duduile

La noi s'a scris mult despre psihanaliză, fie în educație, fie în tratamentul bolnavilor. De curând a apărut, în traducere, cartea d-lui Pierre Bovet. Autorul ei caută să ne lămurească asupra legăturilor ce există între această marfă vieneză și educație. Intr'o broșură de 60 pagini în format mic tratează următoarele probleme:

1. Psihanaliza și educația.
2. Ce este psihanaliza.
3. Metoda psihanalitică și procedeele ei.
4. Psihologia analitică și aplicațiile ei educative.

Psihanaliza este o metodă de cercetare, de analiză, a subconștientului, o teorie explicativă și o terapeutică. Pătrunderea în subconștient se poate face prin trei căi: automatismele, visurile și simptomele morbide (obsesii, fobii, ticuri, etc.)

Automatisme sunt senzoriale și motorii. În categoria întâia se află imaginile vizuale, auditive, olfactive, tactile „care ne impun fără să găsim pentru ele în lumea care ne înconjoară o explicație satisfăcătoare. Dela simple greșeli de percepții ajungem până la halucinații. Automatisme motorii sunt greșelile de mișcări, gesturi, acțiuni. La aceste automatisme se adaugă acele efective, omise.

Visurile se deosebesc prin conținutul manifest, ideea latentă. Mijloacele lor de travestire sunt: antifraza, asemănarea, conlignitatea. Vine apoi simbolizarea, substituirea, descompunerea, condensarea, deplasarea accentului afectiv. Prin psihologia analitică se pot afla cauzele automatismelor, visurilor, stărilor morbide. Se descopăr tendințele înăbușite. În educație, psihanaliza dă sprijin la două axiome:

a) Dați voie copiilor să se afirme. Nu-i siliți la refulări.

b) Iubiți copiii, căci numai astfel îi puteți cunoaște.

Elevii prezintă diverse stări confuze care se tradează:

a) Prin folii (roșeală subită, imagini obsedante, manii).

b) Bâlbâiala — care tradează un copil nervos. Nervositatea duce, dacă nu este îngrijită la minciună, fugă, furt.

Autorul dă o sumă de sfaturi educatorilor pentruca educația să poată avea influență profundă asupra tuturor elevilor.

Cartea lui Pierre Bovet este sumară. Este însă clară și de real folos oricărui educator sau părinte.

Arhiva pentru știința și reforma socială, anul XIV. Este un volum de 1328 pagini cu un rezumat, în franțuzește, la sfârșit, omagiu închinat celor 25 ani de activitate profesorală a d-lui D. Gusti. Din cauza spațiului restrâns al revistei noastre nu-i putem da, cu tot regretul pe care-l încercăm, decât sumarul. Iată-l:

Ce este și ce poate fi revizuirea tratatelor internaționale de M. Antonescu prof. univ. 2) Cunoașterea noologică după W. Dilthey de N. Bagdasar; 3) Igiena rasei și obiectivele ei de dr. G. Banu; 4) Institutul Social Român de Em. Bucuță; Convențiile internaționale pentru ocrotirea muncii femeii și copilului, de Alexandrina Gr. Cantacuzino; Etica realizării de sine, de P. Comarnescu; Anchetă sociologică asupra vieții studențești, de R. Cresin; Istoria școalelor țărănești, de A. Culea; Realitățile sociale ale artei, de Al. Dima; Drept și sociologie, de M. Djuvara; Un centru național de documentare pedagogică, de I. Gabrea; Metoda statistică în sociologie, de D. C. Georgescu; Cataloagele de bibliotecă, de N. Georgescu-Tistu; Județe dispărute din Țara Românească, de C. C. Giurescu; Problema educației dirijate, de C. Kiriljescu; Turnul și poarta cea nouă a cetății Tomis, de S. Lambrino; Industrializare și reorganizare, de V. N. Madgearu; Știința de carte a populației României, de Dr. Sabin Mănuilă; Asistența

socială ca factor de politică socială, de Ventura Mănuilă; Natura statistică a legii științifice, de N. Mărgineanu; Statele Unite ale Europei în programul lui Carlo Colloneo, de A. Moscu; Problema destinului în filosofia științifică, de C. R. Motru; Opoziția generațiilor și educația, de C. Narly; Munca socială în România, de V. Neamțu; Origina lui Petru Cercel, de P. P. Panaitescu; Problema democrației selective în sociologia orășenească, de D. Papadopol; Profesorul D. Gusti, de G. Vlădescu-Răcoasa; Metode moderne în știința economică, de M. Sanielevici; Problema organizării securității colective, de G. Sofronie; Școala monografiei sociologice, de H. H. Stahl; Noțiunea de instituție în teoria generală a dreptului, de Virg. Veniamin; Interpretarea filosofică a poeziei, de T. Vianu; D. Gusti profesorul, de M. Vulcănescu; D. Gusti om public și ministru al învățământului, de I. Zamfirescu; Formula socială de Zapan.

Orice recomandare este de prisos. Prețul 400 lei.

Revista generală a învățământului, anul XXV, nr. 1-2. Nevoia unui oficiu de centralizare a sugestiilor și experiențelor corpului didactic, de coordonare a studiilor asupra problemelor învățământului nostru care nu și-a găsit încă forma definitivă și de îndrumare a miilor de profesori și învățători pentru formarea unității spirituale a României de mâine, se resimte din ce în ce mai mult. În articolul deosebit de documentat, intitulat „Un centru național de documentare pedagogică” d-l Iosif Gabree ne arată că progresele tehnice au apropiat popoarele considerabil între ele, silindu-le la cooperare pe toate tărâmurile de activitate. Aceasta a făcut pe dealtă parte să crească tendințele de individualizare națională, de adâncire în sine, în toate planurile spirituale și materiale, a fiecărui popor. Pedagogia merge și ea pe aceleași cărări. Deaceia nevoia unei documentări naționale. În multe țări există asemenea oficii, centre de informare și dirijare a învățământului. La noi l-a întemeiat d-l G. G. Antonescu. Aceste centre de documentare au de îndeplinit două roluri. Unul național, care să adune experiența trecutului și constatările prezentului și să le folosească cu grijă în rezolvarea problemelor puse de creșterea tineretului; și altul internațional care tinde la strângerea legăturilor între popoare.

La noi se putea organiza cu ușurință un centru de documentare pedagogică, pentru că încă din anul 1910 avem Casa școalelor cu bibliotecă pedagogică, pentru elevi și bibliotecă populară. S'a întemeiat și-un muzeu pedagogic, care s'a desființat nemotivat, de curând. Același lucru s'a întâmplat și cu biblioteca pentru elevi.

Acest centru de documentare, preconizat cândva de către d-nii G. G. Antonescu și P. P. Negulescu, ar avea de realizat, pe plan ideologic, următoarele: a) să centralizeze doctrina, ideologia în educație; b) să centralizeze realizările; c) să strângă studiile, informațiile pedagogice; d) să

difuzeze rezultatele. Biblioteca pedagogică ar milita: pentru cărți, reviste care se ocupă de o pedagogie românească; legislații școlare; doctrină.

Muzeul pedagogic, pe de altă parte, ar înfățișa: desfășurarea procesului de educație și spiritualizare: clădiri, mobilier, material didactic, mediu social, lucrările elevilor.

Oficiul acesta de studii pedagogice ar mai avea subsecții pentru studiul individualității copilului român, metodele de educație și învățământ și serviciul statistic. La urmă ar veni secția de propagandă și relații. Se cere imperios crearea unui centru de documentare pedagogică națională ca să se pună capăt împrumuturilor. Singurul minister care încă nu-l are este tocmai M. Ed. N.

Paginele revistei se deschid cu articolul d-lui prof. C. Rădulescu Motru care ne arată că, în urma studiilor psihologilor germani Oswald Krok, Clauss și Eckstein se poate cunoaște un om după prima impresie.

Foarte frumoase și interesante lucruri ne spune d-l C. Kirîțescu despre educația populară în Cehoslovacia. D-l G. Adamescu ne explică de ce Ministerul Instr. publice și-a schimbat numele în M. E. N. În sumar mai scrie d. V. Neaga despre Academii pedagogice pentru învățători. Recenzii și cronici de actualitate.

Jurnal de psihotehnică, vol. I, nr. 1 și nr. 2. Industrializarea rapidă a României, folosirea din ce în ce mai intensă a bunurilor civilizatei, cer imperios, pretulindenea, oameni specializați, orientați în profesii după vocație. De aici nevoia unei psihotehnici naționale. Societatea română de cercetări psihologice și-a luat sarcina grea s'o creeze. Motiv pentru care apare „Jurnalul de psihotehnică”. În articolul inaugural „*Institutede psihotehnice*” d-l C. Rădulescu Motru, arătând nevoia unor institute care să „adapteze instrumentele de muncă la persoana omenească”, scrie că psihotehnica nu poate fi împrumutată, pentru că „fiecare profesor își are viața sa sufletească diferențiată de a celorlalte popoare”. Această latură practică a psihologiei se bizue tocmai pe psihologia diferențială, și are un caracter local, nu universal ca știința. Experimentul psihotehnic are totdeauna un caracter național. Pe lângă serviciul pe care-l aduce vieții în toată ziua, psihotehnica servește ca mijloc de apărare națională, pentru că „institutede psihotehnice au un îndoit scop. Ele asigură, în primul rând originalitatea națională a aplicațiilor psihotehnice, fără de care un popor nici n'ar avea folos depe urmele acestor aplicații; iar, în al doilea rând, ele mijlocesc prin datele pe care le adună și le pun în ordine, an după an „cunoașterea de sine”, care este cea mai sigură călăuză a politicei unui popor”.

D-l I. M. Nestor stabilește „*Principiile psihotehnice*”, arătând că psihologia teoretică urmărește legi, cea experimentală verifică, cercetează, discută iar psihotehnica utilizează și aplică. Psihotehnica e denumită diferit:

„psihologie practică“, „economică“, „aplicată“, „tehnica sufletului“, „psihotehnică“ și în fine „psihotehnică“. Față de această latură a psihologiei oamenii iau altitudine după profesiunile pe care le au. Definiția cea mai bună a ei ar fi cea a lui Franziska Baumgarten: „psihotehnica este aplicarea metodelor psihologice pentru atingerea scopurilor practice în toate domeniile vieții omenești“. Ea are două ramuri distincte: 1) orientarea profesională; 2) selecția profesională. Temele psihotehnicii ar fi următoarele:

1. Psihotehnica selecției și orientării profesionale, care cuprinde problemele examenelor de aptitudini și plasarea individului la locul potrivit structurii sale psihofizice.

2. psihotehnica randamentului muncii sau ergopsihologia, care se ocupă cu producția economică, dar din punct de vedere al subiectului care creează;

3. psihotehnica mijloacelor de muncă, sau tehnopsihologia, care înseamnă același lucru ca și „psihotehnica obiectului“ și care cuprinde și teme de raționalizare;

4. psihotehnica circulației bunurilor, care cuprinde teme industriale, comerciale, de reclamă, de vânzare, etc.;

5. psihotehnica economiei sociale, sau psihologia integrațiunii; ea nu are în vedere economia privată, ci cea a colectivității, a societății, integrând, organic, pe individ în colectivitate;

6. se mai adaugă problemele cu totul speciale, pe care psihotehnica le studiază în domeniul învățării, al învățământului, al școlii în genere; în acest caz vorbim de psihotehnică școlară.

„Psihotehnica urmărește diagnosticarea posibilităților individului, cunoașterea acestuia, pentru a-l integra într-o viață profesională și socială normală. Ca metodologie psihotehnica utilizează:

a) observarea candidatului și a comportamentului lui, în timpul procesului muncii.

b) teste de aptitudini;

c) aparate;

d) probe de lucru;

e) unelte (în mediul familial și școlar, mai ales)*.

Articolul d-lui I. M. Nestor mai cuprinde multe și prețioase informațiuni despre psihotehnică. Regretăm că trebuie să ne oprim aici.

În sumar mai scriu: d-l D. Munster — „Asupra constituției disciplinei Limba Română și d-l G. C. Bontilă despre „Problema oboselii în industrie“.

În Nr. 2 al Jurnalului de psihotehnică d-l Em. M. Brandza (posibil pe românește Brânză) scriind despre folosirea metodei biografice în diagnosticarea aptitudinilor, ajunge la următoarele concluzii: „Calea observării directe în îndrumarea academică este, dintre toate, aceea către care putem

privi deocamdată cu mai multă încredere. Și probabil sistematizată științificește, această observare va spori în rezultate pozitive, etc. etc. Deci observația directă!

Frumoase indicații pentru determinarea coeficientului de corelație dă d-l D. Munster în „Corelația“. Trebuie să amintim apoi articolele riguros științifice semnate de d-l I. M. Nestor. Studiul psihologic și orientarea profesională a delicvenților minori și D-na Eugenia Constantinescu — selecționarea surorilor de caritate.

Ambele numere au buletine bibliografice la zi și multe note și informații. Dăm adresa pentru cine vrea să se aboneze: Redacția și administrație. Laboratorul de Psihologie experimentală a Universității din București. Str. Edgare Quinet. Apare de cinci ori pe an. Un abonament anual 125 lei.

Școala și viața, anul VII, nr. 8-9. Revista oficială a Asoc. gen. a inv. care și-a împrumutat, ca un omagiu, numele dela periodicul întemeiat la Haga de Jan Lighthart, aduce în acest număr dublu material suficient și bun. Dovadă că d-l I. Tacu știe și poate da un număr de revistă bun.

În sumar:

D-l C. Rădulescu Motru precizează că destinul nu poate fi confunda, cu fatalitatea, nici cu vocația. Omul destinului se mișcă în plaiuri istorice între fatalitate care plutește deasupra omului — ca o sabie a lui Damoscles — și vocația care este în om. Stabilește legăturile dintre aceste trei, raportându-le la creștinism și încadrându-le în filozofia europeană contemporană.

Extrem de interesante precizuni ne dă d-l Pampu despre filmul folosit în educație în occidentul Europei, cu concluziuni mai mult decât regretabile pentru noi. D-l Traian Belcescu scrie despre copii cu'n tremurat de inimă pestolazziană. Deaceea și scrie frumos și adevărat.

D-l Dem. Brezeanu arată că flacăra naționalismului polonez este întreținută de trei asociații — asoc. trăgătorilor înființată de Pilsudscki, asoc. cercetașelor și cercetașilor și serviciul muncii femeilor poloneze. Apoi d-ra Zara scrie despre alegerea și procurarea cărților pentru copii, local, depozitarea și înregistrarea publicațiilor, bibliotecari, adăugând și-o listă de cărțile care se cetesc mai mult.

Sumarul revistei îngrijit și substanțial.

Școala țaranului, anul I, nr. 2. Revistă pentru dezvoltarea claselor superioare primare, pentru clasele complementare, cursurile țărănești, cursurile de gospodărie casnică și școli superioare țărănești, deci o publicație unică prin programul ei. Militează pentru metoda școală, comunitatea de lucru, înmănuncheri de eforturi intelectuale, afective și de voință practică, pentru o școală a satului, școală care să-i deprindă pe țărani cu solda-

ritatea și munca evoluată, cu inițiativele, cu elanul, în cadrul căminului cultural. Cât mai mulți țărani gospodari și cărturari în același timp. Revista este condusă de d-l Apostol Culea. D-sa în „Școala prin echipe de lucru aplicată la sate“, arată că ideologiile politico-economice impun felul de lucru în comun în și pentru comunitate. Plugăritul, pescuitul, șezătorile cari duc la realizările corale la leatru sunt o comunitate de lucru. D-sa exemplifică dând și două teme pentru lucru în comunitate. Suntem cu toată inima alături de d-sa pentru tot ce scrie acolo. Foarte interesante informații ne dă d-l Dr. V. Glea despre „Școlile țărănești organizate de Astra“ și dela Sudiși despre „Rezultatele școlilor țărănești din Danemarca“. Sfaturi interesante pentru „Muzeul zootehnic al școlii țărănești“ de d. dr. A. Manch. Toată revista este bună. Ne-am bucura să pătrundă și în județul Neamț, odată cu școlile pentru care militează. Deaceea îi dăm adresa : Str. Dr. Herescu nr. 18, București VI. Abonamentul : 150 lei anual.

Căminul cultural, anul III, nr. 2. Cu foarte interesante lucruri despre : muzeul satului din București scrise de d. Dragoș Vrânceanu ; educația sanitară a satului de F. Papu ; secția agricolă a unui muzeu local — de Em. Cociu. Un foarte bun ghid în activitatea culturală a cărturarilor dela sate.

Curierul echipelor studențești, anul II, seria II, nr. 4. Cu un articol semnat de d-l H. H. Stahl despre „Căminul model și echipele voluntare sătești“ și informații numeroase despre echipele de studenți cari pleacă voluntar să muncească la ridicarea satelor.

M. Cojocaru

S'au primit la redacție:

Revista asociației învățătorilor din orașul și județul Bălți. Anul IX, nr. 11-12 și anul X, nr. 1 și 2.

Orientări, anul VI, nr. 3 de sub conducerea păr. C. Crișan, Moinești Bacău.

Gânduri dela Mare, anul I, nr. 1-2 și nr. 3 cu proză și versuri conștănțene.

Vremea școlii, anul IX, nr. 12 și anul X nr. 3. Rev. învățătorilor ieșeni, cu sediul la Rev. școlar Iași.

Milcovia, anul III-VI. Revistă de studii regionale. Focșani.

Răsai Soare, anul VI, nr. 5-6. Revista școlii de experimentare din Blaj. Director I. Cocișiu.

Solta, anul III, nr. 29. Revistă pentru popor. Apare la Roman.

Insemnări ieșene, anul II, vol. III, nr. 5 și nr. 7. Str. Păcurari 32 Iași.

Cetatea Albă, anul IV, nr. 3-4 și nr. 5. Apare la școala normală de băeți din târgul care moștenește străvechiul Tyras. O conduce d. N. Țane.

Cuget Moldovenesc, anul V, nr. 11-12. Vede lumina tiparului în Bălți prin sârghința d-lui State.

Cuprinsul revistei „Preocupări didactice“ pe anul al II-lea

Cap. I. — Psihologie și Pedologie.

1. Raportul dintre corp și suflet — Nr. 1, pag. 4 . . . Dr. Florin Niculescu
2. Judecata la copii. — Nr. 1, pag. 4 . . . . . Petru Butnaru
3. Raportul dintre corp și suflet (continuare).—Nr. 2, p. 1 Dr. Florin Niculescu
4. Problema eredității în biologie. — Nr. 3-4, pag. 1 Ion Tăzlăuanu
5. Gândirea la adult și la copil. — Nr. 3-4, pag. 4 . . Dr. Florin Niculescu
6. Imaginația. — Nr. 3-4, p. 9 . . . . . Petru Butnaru
7. Problema eredității în biologie. — Nr. 5, pag. 1 . Ion Tăzlăuanu
8. Discuții asupra jocului la copil. — Nr. 6-7, pag. 1 Dr. Florin Niculescu
9. Experimentări în legătură cu imaginația la copii. —
Nr. 6-7, pag. 6. . . . . Petru Butnaru
10. Măsurarea inteligenței cu ajutorul testelor neverbale
de grup. — Nr. 8-9-10, pag. 1. . . . . N. Arhip
11. Copiii deficienți. — No. 8-9-10, pag. 7. . . . . Elena Iancu

Cap. II. — Pedagogie, Didactică și sociologie.

1. Condiția psihologică a Societății. — Nr. 1, pag. 9 . Victor Savin
2. Comunități pe muncă în școala primară. — Nr. 1,
pag. 13 . . . . . M. Cojocaru
3. Plan de lecție cl. I-a. — Nr. 1, pag. 18 . . . . . N. Arhip
4. Educație și pedagogie. — Nr. 2, pag. 6. . . . . Virgil Dobrescu
5. Condiția istorică a societății — Nr. 2, pag. 12. . . . Victor Savin
6. Statul și originea lui — Nr. 2, pag. 17 . . . . . Pr. D. Mihailescu
7. Influența școlii în combaterea relelor apucături ale
elevilor. — Nr. 2, pag. 20. . . . . M. Stamate
8. Idealul educației. — Nr. 3-4, pag. 16. . . . . Virgil Dobrescu
9. Plan de lecție — Nr. 3-4, pag. 22 . . . . . N. Arhip
10. Plan de lecție — Nr. 3-4, pag. 25 . . . . . Maria Dimitriev

11. Biserica, instituție divină — Nr. 3-4, pag. 27 . . .	Pr. D. Mihailescu
12. Educația intelectuală — Nr. 5, pag. 7	Virgil Dobrescu
13. Personalitatea din punct de vedere creștin — Nr. 5, pag. 14	Pr. Mihai Gavrilescu
14. Raportul dintre stat și biserică — Nr. 5, pag. 18 .	Pr. D. Mihailescu
15. Intuiționismul modern — Nr. 6-4, pag. 11	Pr. C. Cojocaru
16. Despre cooperativele școlare ca mijloc de educație civică — Nr. 6-7, pag. 14	Virginia Iancu
17. Plan de lecție — Nr. 6-7, pag. 16	N. Moga
18. Plan de lecție — Nr. 6-7, pag. 20	Crișu Ioan
19. Formarea caracterului — Nr. 8-9-10, pag. 12 . . .	M. Stamate
20. Situația lumii la apariția creștinismului — Nr. 8-9-10, pag. 15	Pr. D. Mihailescu
21. Plan de lecție — Nr. 8-9-10, pag. 20	N. Arhip
22. Lighthart — Nr. 8-9-10, pag. 22	M. Cojocaru

Cap. III. — Realizări și drumuri nouă.

1. Circulația motivelor artistice — Nr. 1, pag. 22 . .	Victor Țaranu
2. Idei călăuzitoare pentru munca culturală la sate — Nr. 1, pag. 26	D. Gusti
3. Un sfert de veac de știință și profesorat — Nr. 3-4, pag. 30	Const. Turcu
4. Crăciunul — Nr. 3-4, pag. 32	Victor Țaranu
5. Casa lui Eminescu nu mai este — Nr. 5, pag. 25 .	Viictor Savin
6. Aparatul de cetire — Nr. 5, pag. 28	Vențel Ostrowschi
7. Ion Creangă — Nr. 6-7, pag. 25	Victor Savin
8. Actualitatea lui I. Creangă — Nr. 6-7, pag. 34 . .	M. Cojocaru
9. Ion Creangă, un precursor al școlii active — Nr. 6-7, pag. 36	N. Arhip
10. Creangă și Eminescu — Nr. 6-7, pag. 39	M. Stamate
11. Școlile și alte organizații culturale din Topoloveni și împrejurimi — Nr. 8-9, pag. 26	I. Mihalache

Cap. IV. Actualități.

I. Cronica.

1. Culturalizarea satelor — Nr. 1, pag. 29.	Virgil Dobrescu
2. Note pe marginea unei monografii geografice — Nr. 2, pag. 33	Victor Andrei
3. Prietenii Școlii Normale de băieți „Ghi Asachi“ — Nr. 3-4, pag. 35	Victor Andrei
4. Radu Petre—Două aspecte noi ale școlii active: Co- respondența interșcolară și poșta clasei—Nr. 3-4, pag. 37	N. Arhip
5. Insemnări la o anchetă despre Moș Crăciun — Nr. 3-4, pag. 38	N. Arhip

6. Jean Piaget — La naissance de l'intelligence chez l'enfant — Nr. 3-4, pag. 40 . . . . . Dr. Florin Niculescu
7. Comemorarea a 100 dela naşterea lui Creangă — Nr. 6-7, pag. 42 . . . . .
8. Ion Creangă, pedagog şi autor de nuvele didactice Nr. 6-7, pag. 43 . . . . . Virgil Dobrescu
9. Creangă în literatura europeană — Nr. 6-7, pag. 45
10. Activitatea Laboratorului de psihologie experimentală al Universităţii din Bucureşti în timpul verii — Nr. 8-9, pag. 36 . . . . . M. Cojocaru
- 2. Insemnări. Recenzii. Revista revistelor.*
1. Străjerismul, premilitarismul, cercetăşia—Nr. 2, pag. 34 Victor Andrei
2. I. C. Petrescu — Lucru manual cu străjerii — Nr. 5 pag. 31 . . . . . N. Arhip
3. Revista-revistelor — semnată de M Cojocaru

